

Direktøren har ordet:

MOVAR leverer tjenester som innbyggerne og næringslivet i regionen er avhengig av, og som det ikke vil gå lang tid før man vil etterlyse hvis de uteblir. Dette dreier seg om produksjon av ca. 7 millioner kubikkmeter godt drikkevann, rensing av ca. 6,5 mill. kubikkmeter avløpsvann for å opprettholde en ren fjord, innsamling og forsvarlig håndtering av ca. 36 000 tonn avfall, samt brann, feiing og redningstjenester til regionens innbyggere. Dette er tjenester som de fleste innbyggerne nok tar for gitt, så lenge ting fungerer som det skal.

I 2013 har selskapet vært utsatt for sterk kritikk som følge av tidligere disponeringer. Jeg tenker spesielt på MOVARs investering i det industrielle økologiprojektet Mosseporten Miljøenergi AS. Selskapet skulle bl.a. med utgangspunkt i deponigass fra Solgård Avfallsplass produsere miljøvennlig fjernvarme og strøm som deretter skulle gå til produksjon av kulde. Av ulike årsaker lyktes ikke prosjektet. MOVAR måtte ved avslutningen av 2012 ta et beklagelig tap. I 2013 er det gjennomført en granskning av MOVARs aksjeerverv, og ved inngangen til 2014 jobber styret og administrasjonen med de forbedringstiltakene som rapporten konkluderte med.

Styret i Mosseporten Miljøenergi AS har sammen Nordea jobbet med salg av de ulike virksomhetene og avvikling av selskapet i 2013. For MOVAR er det gledelig at Statkraft Varme har overtatt fjernvarmeanlegget i Mosseporten, og har store planer for videre fjernvarmeutbygning, bl.a. med utgangspunkt i MOVARs deponigass. Dette sikrer en miljømessig positiv utnyttelse av deponigassen til energiformål, og samtidig inntekter til MOVAR.

Første fase av FMBR-prosjektet ble gjennomført i 2013, et prosjekt som ser på utvidet samarbeid mellom tre brannvesen; Søndre Follo Brannvesen, Nordre Follo Brannvesen og MIB. Fase 1 resulterte i en omfattende rapport som konkluderte med at man burde jobbe videre mot en sammenslåing. Ved utgangen av året forbereder styringsgruppen fase 2 av prosjektet.

En nasjonal arbeidsgruppe under ledelse av DSB har i 2013 levert «Brannstudien: Fremtidens brann- og redningsvesen». Her kommer man med følgende anbefaling:

- Det etableres 18 (19) brann – og redningstjenester
- Fortsatt et kommunalt ansvar – i hovedsak følge fylkesgrensene
- Beredskap må ha lokal tilhørighet – responstid er viktig!
- Vektlagt å bygge faglige kompetente miljøer

Dette er svært ambisiøst og vil være tidens omstrukturering av brannsektoren. Et FMBR – Follo og Moss Brann og Redning - virker å være en god start mot å organisere brannvesenet i større enheter.

Styret og administrasjonen startet høsten 2013 prosessen som skal lede frem til en ny strategisk plan for selskapet. Her skal vi meisle ut veien videre for MOVAR. En vei selskapet trolig skal gå uten brannvesenet som følgesvenn.

Noen av de viktigste oppgavene fremover, kan beskrives slik:

- Bli bedre på kommunikasjon bl.a. ved å etablere en kommunikasjonsstrategi for selskapet.
- Møte den regionale kraftige veksten med nødvendig kapasitet til å opprettholde leveransene.
- Tilpasse driften til endrede rammevilkår som følge klimaendringer, rekruttering og tilgang på fagfolk, og endringer i regelverket bl.a. som følge av tilpasning til EU.
- Sørge for økonomiske rammer for å kunne møte fremtidige investeringer og drift.
- Styrke samarbeidet med andre aktører, som f.eks. utdanningsinstitusjonene, FoU-miljøer, tilsvarende selskaper eller etater.
- Drive virksomheten slik at man balanserer kvalitet, effektivt og et langsiktig perspektiv, etter den tredelte bunnlinjen for samfunnsansvarlig forretningsdrift (økonomi, miljø og samfunn).

Dette blir krevende oppgaver som jeg ser frem til å gå i gang med sammen med styret og selskapets ansatte. Jeg tror dette bidrar til å gjøre MOVAR til en attraktiv arbeidsplass, også for de som i fremtiden søker seg til spennende arbeidsoppgaver og et godt miljø.

Jeg vil rette en stor takk til alle ansatte, som i et år hvor selskapet har vært utsatt for sterk kritikk har klart å holde fokus på de viktige leveransene - trygt og godt drikkevann, en ren fjord, innsamling og håndtering av avfall, samt brannberedskap og redning.

Om MOVAR IKS

MOVAR er et interkommunalt selskap som eies av kommunene Moss, Rygge, Råde, Våler og Vestby.

Selskapet har i dag ansvaret for vannproduksjon, avløpsrensing samt innsamling og behandling av avfall. Brann- og feiervesenet i Mossregionen (MIB) er administrativt organisert som en sektor i MOVAR IKS.

MOVAR IKS har sitt forretningskontor i Rygge kommune.

Vansjø Vannverk, som ligger i Rygge kommune, er et avansert fullrenseanlegg som benytter Vansjø som råvannskilde. Vannet passerer gjennom flere rensetrinn før det sendes ut på ledningsnettet som drikkevann. Til tross for at Vansjø er i en vanskelig tilstand forurensningsmessig, produserer Vansjø Vannverk et av landets beste drikkevann. Vannverket produserer drikkevann til ca. 65 000 personer.

Kambo Renseanlegg ligger i Moss kommune. Anlegget ble opprinnelig satt i drift 1978 og senere fullstendig modernisert i 2001. Renseanlegget behandler avløpsvann fra kommunene Moss, Våler og Vestby. I tillegg mottar og behandler anlegget eksternslam som transporteres til anlegget i slamsugebiler.

Fuglevik Renseanlegg ligger i Rygge kommune. Anlegget ble satt i drift i 1993, og behandler avløpsvann fra Moss og Rygge kommune. Renseanlegget er bygget med en avansert slambehandling som gir metangassproduksjon og reduserte slammengder. Gassen benyttes til oppvarming og produksjon av strøm.

Hestevold Renseanlegg ligger i Råde kommune. Anlegget ble satt i drift våren 2011, og teoretisk kapasitet tilsvarer avløpsvann fra 9 900 personer. Slammet fra anlegget blir kalkstabilisert, noe som gjør det til et ettertraktet jordforbedringsmiddel.

Solgård Avfallsplass ligger i Moss kommune. På Solgård Avfallsplass er det i tillegg til deponi, en gjenbruksstasjon og håndtering og omlastning av flere avfallsfraksjoner. MOVAR har også en gjenbruksstasjon i Vestby kommune.

Husholdningsrenovasjon - MOVAR IKS har ansvaret for husholdningsrenovasjonen i eierkommunene. Kommunene har valgt to forskjellige samarbeidsmodeller med MOVAR IKS på dette området. Her håndteres også slamrenovasjon i kommunene Rygge, Råde og Våler.

MIB (Mossregionens Interkommunale Brann- og Feiervesen) har fordelt sin virksomhet på 3 brannstasjoner (Moss, Rygge og Vestby). Administrasjon og forebyggende avdeling holder til på hovedbrannstasjonen i Moss kommune sammen med døgngasernert og dagtidsansatt personell i beredskapsavdelingen. Dagkasernert og deltidsansatt personell i beredskapsavdelingen er tilknyttet den lokale brannstasjonen i Vestby, mens kun deltidsansatt beredskapspersonell er tilknyttet den lokale brannstasjonen i Rygge. ABØ (Alarm Brann Øst) er samlokalisert med MIB på brannstasjonen i Moss.

MIB

FUGLEVIK RA

SOLGÅRD AVFALLSPASS

VANSJØ VANNVERK

HESTEVOLD RA

KAMBO RA

Årsberetning 2013

STYRETS VIRKSOMHET

Styret har i løpet av 2013 avholdt 12 styremøter og behandlet 38 saker, deriblant:

- Ansettelse av ny administrerende direktør. Styret benyttet rekrutteringsselskapet Visindi i denne prosessen, som ledet frem til ansettelse av Johnny Sundby 20.6.2014 som ny administrerende direktør. Sundby hadde vært konstituert i stillingen fra 8.11.2012, og ledet før dette sektor Vann og Avløp i MOVAR.
- Representasjon i styringsgruppen for FMBR. Representantskapet i MOVAR vedtok i 2012 deltakelse i en utredning, hvor man ser på sammenslåing av MIB med Søndre Follo Brannvesen og Nordre Follo Brannvesen. Prosjektet har fått navnet Follo- og Mosseregionen Brann og Redning, forkortet FMBR. Som følge av at tidligere styreleder Paul-Erik Krogs vold trakk seg tidlig på året, valgte Styret ny styreleder Ketil Reed Aasgaard inn som ny representant i styringsgruppen for prosjektet, sammen med Representantskapets leder Inger-Lise Skartlien.
- Delegering av brannfaglig myndighet. Styret i MOVAR ønsker at alle styresaker skal fremlegges av Administrerende direktør. Tidligere har brannfaglig myndighet vært delegert forbi direktør og direkte fra styret til brannsjef. Dette har gjort at saker av brannfaglig karakter har blitt fremlagt av brannsjefen. Dette ble korrigert ved et nytt delegeringsvedtak som Representantskapet sluttet seg til i sitt møte i april 2013.
- Styret i har to omganger behandlet saker om båtberedskap i MIB, etter at brannvesenets båt havarerte på vårparten 2013. I første omgang ble inngått avtale om leie av en litt større båt (23 fot), som i større grad dekket brannvesenets behov for beredskap i sjøen. Beredskap i innsjø og tjern ble i første omgang dekket opp med vannverkets beredskapsbåt. Det ble i representantskapets møte i november fremlagt sak, hvor styret ønsket å kjøpe båten brannvesenet hadde leid, og i tillegg anskaffe en båt tilpasset å stå på henger for beredskap i innsjø og tjern. Representantskapet gav sin tilslutning, og ved inngangen til 2014 er båtberedskapen i MIB på plass.
- Etter saken om tilsynsrapportene i Våler, besluttet styret at det skulle gjennomføres en intern gjennomgang av saken. Revisjonsfirmaet PwC fikk oppdraget med å gjennomføre gjennomgangen, og et mandat ble utarbeidet i samarbeid med styrets leder. Det ble foretatt intervjuer med alle involverte parter. Dette ble etter hvert også utvidet fra en intern gjennomgang til også å innbefatte ordfører og rådmann i Våler kommunene. Rapporten konkluderte med at brannvesenet hadde gode rutiner, men at prosedyrer ikke var fulgt i den konkrete saken. Hendelsen var i etterkant benyttet til intern læring. PwC presenterte sine funn under styremøtet, og styret tok rapporten til etterretning. Det ble i rapporten pekt på noen forbedringsforslag, bl.a. knyttet til instruks for daglig leder i selskapet.
- I august behandlet styret ny instruks for daglig leder/ adm. direktør. I PwCs rapport fremkom det at hva som skal rapporteres til styret ikke var godt nok avklart. I den reviderte instruksen er dette tydeliggjort.
- Styret har i løpet av året fulgt status i avviklingen av Mosseporten Miljøenergi AS tett. Ved inngangen til 2013 ble det jobbet med et salg av hele selskapet. Dette førte ikke frem. Styret i MME startet derfor prosessen med å selge ut selskapets ulike virksomheter og eienheter. Dette resulterte i at Statkraft Varme AS overtok fjernvarmedelen av selskapet knyttet til varmesentralen i Mosseporten. Kuldeproduksjonsanlegget ble solgt til Mosseporten Frysehotell AS, biokraftverket ble solgt og flyttet til Danmark og varmesentralen på Vanem solgt til et lokalt nærvarmeselskap under etablering. Ved utgangen av året har styret i MME i samarbeid med panthaver Nordea solgt unna alle eiendeler, og selskapet er meldt oppløst.
- Avtale om leveranse av deponigass. Som følge av Statkrafts kjøp av fjernvarmeanlegget i Mosseporten, ble det forhandlet frem en ny leveranseavtale om deponigass. Denne avtalen har stor interesse for MOVAR. Avtalen bidrar til å skape en økonomisk verdi av gassen som ellers fakles. Bruk av gassen til energiformål er et miljømessig bedre alternativ enn fakling. Statkraft har i avtalen forpliktet seg til å ta ut en betydelig større andel av gassen enn hva Mosseporten Miljøenergi gjorde.
- Styret vedtok som del av handlingsplanen etter PwC rapporten å starte en ny strategiprosess for selskapet. Det er avholdt en strategisamling i 2013, hvor fokuset var å øke kunnskapen om bransjene vann, avløp og renovasjon og hvordan disse utvikler seg. Videre ble det jobbet med en SWOT-analyse, og gjennomført en overordnet risikovurdering for virksomheten. Ny strategisk plan forventes fremlagt for representantskapet i april 2014.
- Granskningsrapport etter MOVARs aksjeerverv i Mosseporten Miljøenergi AS. Styret vedtok å gjennomføre en granskning av MOVARs aksjeerverv i Mosseporten Miljøenergi AS i sitt møte i januar 2013. Mandatet for granskningen ble utarbeidet og vedtatt i februar. Det ble deretter gjennomført en tilbudskonkurranse blant selskaper som kunne gjennomføre granskningen. Advokatfirmaet Deloitte ble tildelt oppdraget. Rapporten har blitt

behandlet av styret og representantskapet i MOVAR høsten 2013. Styret og administrasjonen jobber videre med de forbedringsforslagene som rapporten peker på ved inngangen til 2014.

- Styret har rutinemessig fått seg forelagt og har gått igjennom økonomisk status på investeringsprosjekter som er fullført. Noen prosjekter har hatt behov for tilleggsbevilgninger, men de fleste prosjektene er gjennomført innenfor de økonomiske rammer.

ØKONOMI

Omsetningen i 2013 for MOVAR IKS endte opp på 219,6 millioner kroner mot fjorårets 216 millioner kroner. Totale kostnader inkludert netto finans ble 212,1 millioner. Følgelig ble årsresultatet et overskudd på 7,5 millioner kroner. Til sammenligning var det budsjettert med et negativt resultat på 0,7 millioner kroner.

Underliggende drift i selvkostområdene er tilfredsstillende. Årsakene til budsjettavvik analyseres for hver enkelt sektor, for fremtidig forbedring av budsjetter og drift.

I sektorene Vann og Avløp spiller imidlertid klimatiske forhold inn, og i 2013 ble det mindre nedbør enn et normalår.

På området husholdningsrenovasjon har man i enkelte kommuner hatt en innsparing i forhold til budsjett som er meget vesentlig i 2013. Dette medfører reduksjon, eller ingen økning, i gebyret ut til forbruker da selvkostfondet skal reguleres over maksimalt en 5-års periode. Man kan ikke si seg fornøyd med prognostiseringen, da man får større svingninger i pris ut til forbruker enn ønskelig.

INVESTERINGER

Selskapet har ferdigstilt investeringer i 2013 på 69,6 millioner kroner.

Av større investeringer som ble avsluttet i 2013 nevnes;

- Ny tankbil med krokløftesystem på MIB, med en total kostnad på kr. 3,0 mill.
- Ny hjullaster på Solgård, med en total kostnad på kr. 1,9 mill.
- Sikre vannforsyning fra Vansjø Vannverk, ny vannledning over Vansjø til Årvoll, med en total kostnad på kr. 31,6 mill.
- Innbygning av omlastingsstasjon for husholdningsrenovasjon på Solgård, med en total kostnad på kr. 20,0 mill.
- Utvidelse av deponi for uorganiske fraksjoner på Solgård, med en total kostnad på kr. 8,1 mill.

Styret foreslår følgende disposisjoner:

Årets resultat	7 500	Totalt samtlige sektorer
Årsoverskudd Vansjø Vannverk	2 259	Avsettes til regulering selvkostfond
Årsunderskudd Avløp	-2 108	Dekkes av selvkostfond
Årsoverskudd Renovasjonstjenester	4 997	Avsettes til selvkostfond
Årsoverskudd MIB – brann/tilsynstjenester	-769	Dekkes av egenkapital/ mot fremtidig inntekt
Årsoverskudd MIB – feiertjenester	671	Avsettes til selvkostfond
Årsoverskudd	2 124	Avsettes til styrking av egenkapital
Solgård Avfallsplass	326	Avsettes til etterbruksfond
Sum disponering	7 500	

ARBEIDSMILJØ

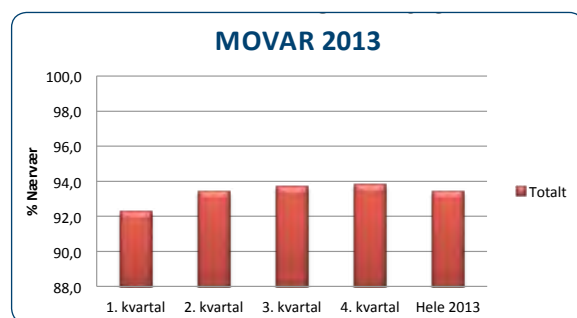
MOVAR IKS har høy oppmerksomhet på sykefravær og tiltak for å holde folk i arbeid. I stede for å fokusere på sykefravær setter man mål for nærværet.

I 2013 hadde man en målsetning om nærvær på 95 %. Resultatet ble 93,4 %. Til sammenligning var nærværet i 2012 95 %. Det er til stor grad langtidsfraværet som påvirker tallene, og det foretas løpende oppfølging av de sykmeldte for om mulig finne tiltak som kan bringe disse tilbake i arbeid. Egenmeldt fravær i 2013 utgjorde 1,3 %.

Samlet i 2013 er det registrert 9 uønskede hendelser, ingen tapte dagsverk.

Styret anser arbeidsmiljøet i selskapet som godt.

NÆRVÆRSSTATISIKK

LIKESTILLING OG MANGFOLD

Ved utgangen av 2013 hadde MOVAR IKS 141 ansatte, hvorav 25 er deltidsansatte innenfor brannvesenet eller Solgård Avfallsplass. Andelen kvinner utgjorde 16,3 %.

Det er ikke satt i gang spesielle tiltak for å fremme likestilling i 2013. Ved ansettelser innenfor en avdeling hvor ett kjønn er underrepresentert, vil man foretrekke dette kjønn dersom kvalifikasjonene for øvrig er like.

MOVAR IKS ønsker å rekruttere flinke fagfolk uavhengig av kjønn, legning, etnisitet, nasjonal opprinnelse, hudfarge, religion eller livssyn.

KOMPETANSEUTVIKLING

MOVAR er en kunnskapsbedrift, hvor rammebetingelsene stadig er i endring. Det er derfor viktig at kompetansen i bedriften utvikles i takt med endringene.

I likhet med tidligere år har ansatte også i 2013 gjennomført en rekke interne og eksterne kurs for å møte dagens og fremtidens tekniske og administrative utfordringer.

YTRE MILJØ

MOVAR IKS er en miljøbedrift med hovedfokus på produksjon av drikkevann, rensing av avløpsvann, innsamling

og behandling av avfall samt brann- og feiervirksomhet. Selskapets virksomhet reduserer således belastning på miljøet.

Like fullt har selskapet fokus på å redusere miljøbelastningen av virksomheten. Som en del av strategiplanen som er under arbeid, vil selskapet også utarbeide en miljøpolitikk.

Innenfor de ulike områdene er det definert mål som er av betydning for ytre miljø. Her følger et utdrag av sentrale målsetninger:

Beskrivelse av mål	Mål	Resultat 2013	Kommentar
Renseeffekt fosfor avløpsrenseanleggene	>90%	Fuglevik: 93,8% Kambo: 94,4% Hestevold: 96,1%	I tråd med forurensningsforskriften og utslippstillatelsene (MOVARs internkontroll)
Bruk av slam som en ressurs (landbruks eller jordforbedringsformål)	100%	Oppfylt for alt slam fra alle anleggene	Ønske om ingen deponering av avløpsslam som følge av kvalitet (MOVARs internkontroll)
Kvalitetsklasse avløpsslam	Klasse II eller bedre	Oppfylt for alt slam fra alle anleggene	På tungmetallene Cu, Zn og klasse I på øvrige (MOVARs internkontroll/Bransjenorm for Avløpsslam)
Energigevinst Varmepumpe Kambo RA	>225 000 kWh/år	282 278 kWh/år	Resultatet erstatter ca. 28 600 liter fyringsolje (MOVARs internkontroll)
Egenprodusert El ved Fuglevik RA	>20%	24,4%	El produsert via gassmotor fyret med biogass (MOVARs internkontroll)
Egenprodusert varme ved Fuglevik RA	>95%	84,2%	Varme produsert med biogass i gassmotor og biogassfyr (MOVARs internkontroll)
Bruk av deponigass til energiformål	>80% innen 2017	49%	Skal iht avtale med Statkraft Varme være oppfylt i 2017.
Restavfallsmengde pr. innbygger	Reduseres med 10% i forhold til 2010 nivå innen 2021	2010 264 kg /innbygger 2013 259 kg /innbygger	Felles plan for avfallshåndteringen i Moss, Rygge, Råde, Vestby og Våler.
Øke ressursutnyttelsen i avfallet bl.a. igjennom økt materialgjenvinning	40 vekt% av generert husholdningsavfall innen 2021	34,3 vekt%	Felles plan for avfallshåndteringen i Moss, Rygge, Råde, Vestby og Våler.
Innsamlingsgrad av farlig avfall	>4 kg/innbygger pr. år	2,8 kg/i	Felles plan for avfallshåndteringen i Moss, Rygge, Råde, Vestby og Våler.
Materialgjenvinningsgraden for gjenbruksstasjonene	>47 % i 2015 >50 % i 2020	43,0 %	Strategisk plan

Som det fremgår av oversikten, er det særlig innenfor avfallsområdet satt krevende målsetninger i felles planverk for de 5 kommunene. For å møte disse er det utarbeidet felles avfallsforskrift og renovasjonsteknisk avfallsnorm, som ennå ikke er vedtatt i alle kommunene. I tillegg pekes det i planen på flere tiltak som skal øke innsamlingsgraden. Et viktig tiltak som kan nevnes er etablering av innsamlingsordning for farlig avfall og EE-avfall, som man håper kan bidra til økt innsamlingsgrad og til å fjerne dette viktige avfallet fra kretsløpet. Ordningen skal komme på plass i løpet av 2014. Informasjonsarbeidet er også avgjørende for å nærme seg disse målsetningene.

FORSKNING OG UTVIKLING

MOVAR IKS kan ta begrenset med ansvar for forskning og utvikling innenfor de bransjene man opererer, da man verken har personell eller økonomi til å drive utstrakt forskning. I gjennom samarbeid med andre, kan imidlertid innsatsen fra MOVAR IKS utgjøre en forskjell.

I løpet av 2013 har man videreført forsøkene med uttesting av filtermateriale ved Vansjø Vannverk. Ett av filterne i

anlegget er nå fylt med filtermateriale som man fant mest interessant i pilotforsøk for videre uttesting.

Det er både ved Kambo RA og Vansjø Vannverk gjennomført uttesting av nytt online måleutstyr for hhv. fosfat og Totalt organisk karbon. Dette er sentrale parametere for drift anleggene. Flere studenter fra Universitetet på Ås, NMBU (Tidligere UMB) har deltatt på studentbesøk. Ved Solgård Avfallsplass er det i tillegg igangsatt en masteroppgave som skal se på innhold av tungmetaller i deponigass.

MOVAR IKS deltar i Norsk Vanns prosjektfinansieringssystem, og er også medlem av Vannforsk.

FREMTIDSUTSIKTER

MOVAR IKS har en betryggende egenkapital og en stram men tilfredsstillende likviditet. MOVAR IKS leverer samfunnskritiske tjenester i regionen, og man ser interessante muligheter for utvikling innenfor kjernevirksomheten i selskapet.

Styret i MOVAR IKS

Ketil Reed
Aasgaard

Johan Isak J.
Hjertebråthen

Marit Børud
Kamark

Hege Solberg
Sandtrø

Mariana Oberti

John A. Ødbehr

Tore
Fredriksen

Per Chr.
Rasmussen

Rygge, den 31.12.2013
27.03.2014

I styret for MOVAR IKS

Ketil Reed Aasgaard
Leder

Johan Isak J. Hjertebråthen
Nestleder

Marit Børud Kamark

Hege Solberg Sandtrø

Mariana Oberti

John A. Ødbehr

Tore Fredriksen
Ansattes valgte rep.

Per Chr. Rasmussen
Ansattes valgte rep.

Johnny Sundby
Adm. direktør

Organisasjonen MOVAR IKS

REPRESENTANTSKAPET

Representantskapet velges av eierkommunene.
Funksjonstiden følger kommunevalgperioden.

Ved utgangen av 2013 hadde representantskapet følgende sammensetning:

Inger-Lise Skartlien	- Rygge, leder
Tage Pettersen	- Moss, nestleder
Arild Svenson	- Moss
Joakim Sveli	- Moss
Tomas Colin Archer	- Moss
Hanne Kristin Tollerud	- Moss
Bjørn Mikarlsen	- Rygge
Erik Szkutak	- Rygge
René Rafshol	- Råde
Kjell Løkke	- Råde
Tom Anders Ludvigsen	- Vestby
Kjell Bakke	- Vestby
Jeanette Hoel	- Vestby
Reidar Kaabbel	- Våler
Tom André Brubak	- Våler

Representantskapet har avholdt 4 møter i 2013.

STYRET

Styrets medlemmer og varamedlemmer velges av representantskapet. 2 av styrets medlemmer velges av og blant selskapets ansatte.

Ved utgangen av 2013 var styresammensetningen slik:

Ketil Reed Aasgaard	- Moss, leder
Johan Isak J. Hjerterbråten	- Råde, nestleder
Marit Børud Kamark	- Moss
Hege Solberg Sandtrø	- Rygge
John A. Ødbehr	- Vestby
Mariana Oberti	- Våler
Tore W. Fredriksen	- ansatt
Hans Rikard Wold	- ansatt

Paul-Erik Krogsvold var styreleder i selskapet frem 2. februar 2013. Ketil Reed Aasgaard ble valgt som ny styreleder av representantskapet 28.2.2013.

Valg av ansattesrepresentanter til styret i 2014 og 2015 ble avholdt 12. desember 2013. Tore Fredriksen og Per Christian Rasmussen ble valgt som styremedlemmer av de ansatte for denne perioden.

LEDERGRUPPEN

Ledergruppen har i 2013 bestått av adm. direktør Johnny Sundby, brannsjef Jack Hatlen, sektorsjef VA Kaj-Werner Grimen, sektorsjef renovasjon Freddy Tangen og økonomi- og administrasjonssjef Jon Jerry Tveter.

Ledergruppen i MOVAR IKS

Johnny Sundby
(Adm. dir.)

Jon J. Tveter

Kaj-Werner
Grimen

Freddy
Tangen

Jack Hatlen

Resultatregnskap 2013

(Beløp i hele 1 000 kroner)

MORSELSKAP			KONSERN		
2013	2012		Note	2013	2012
		Driftsinntekter			
216 757	213 549	Salgsinntekter		219 197	215 857
2 887	2 550	Andre driftsinntekter		2 887	2 550
219 644	216 099	Sum driftsinntekter	2	222 084	218 407
		Driftskostnader			
61 950	59 754	Materialkostnader og tjenester		64 218	62 134
79 373	81 278	Lønn, godtgjørelse og sosiale avgifter	3	79 373	81 278
29 686	28 201	Avskrivninger på varige driftsmidler		29 686	28 201
30 392	30 372	Andre driftskostnader		30 320	29 974
201 401	199 605	Sum driftskostnader		203 597	201 587
18 243	16 494	Driftsresultat		18 487	16 820
		Finansposter			
776	992	Annen renteinntekt		821	1 045
25	51	Aksjeutbytte		25	51
11 544	11 128	Annen rentekostnad		11 544	11 128
0	15 003	Nedskrivning finansielle anleggsmidler		0	15 003
-10 743	-25 088	Resultat av finansposter		-10 698	-25 035
		Resultat før skattekostnad		7 789	-8 215
		Skattekostnad		80	106
7 500	-8 594	Årets resultat		7 709	-8 321
		Disponering av årets resultat			
2 259	2 222	Avsatt overskudd Vansjø Vannverk		2 259	2 222
2 124	1 331	Avsatt overskudd Solgård Avfallsplass		2 124	1 331
4 997	5 318	Avsatt overskudd Renovasjonstjenester		4 997	5 318
0	959	Avsatt overskudd MIB-brann/tilsynstjenester		0	959
671	379	Avsatt overskudd MIB-feiertjenester		671	379
326	361	Avsatt etterbruksfond Solgård		326	361
0	-18 903	Dekning underskudd administrasjon/fellesområde		0	-18 903
-2 108	-261	Dekning underskudd avløp		-2 108	-261
-769	0	Dekning underskudd MIB - brann/tilsynstjenester		-769	0
0	0	Utbytte/egenkapital MOVAR Næring AS		209	273
7 500	-8 594	Sum disponering		7 709	-8 321

Balanse pr. 31.12.2013

(Beløp i hele 1 000 kroner)

MORSELSKAP			KONSERN		
2013	2012	Note	2013	2012	
					Eiendeler
167 124	149 859	4	167 124	149 859	Tomter, bygninger og annen fast eiendom
200 778	174 005	4	200 778	174 005	Ledningsanlegg, veier og utearealer
167 040	171 158	4	167 040	171 158	Transportmidler, maskiner, inventar
14 808	41 662	5	14 808	41 662	Prosjekter under arbeid
1 630	1 630	9,10	1 130	1 130	Andre finansielle anleggsmidler
551 380	538 314		550 880	537 814	Sum anleggsmidler
19 886	21 510		19 474	20 511	Fordringer
38 285	36 928	6	40 871	40 010	Bankinnskudd, kontanter m. m
58 171	58 438		60 345	60 521	Sum omløpsmidler
609 551	596 752		611 225	598 335	Sum eiendeler
					Gjeld og egenkapital
161 265	153 907	11,12	162 858	155 291	Opptjent egenkapital
161 265	153 907		162 858	155 291	Sum opptjent egenkapital
5 879	5 879	13	5 879	5 879	Pensjonsforpliktelseser
5 879	5 879		5 879	5 879	Sum avsetning pensjonsforpl.
411 458	352 307	14	411 458	352 307	Gjeld til kredittinstitusjoner
411 458	352 307		411 458	352 307	Sum langsiktig gjeld
0	34 700		0	34 700	Kortsiktig rentebærende gjeld
13 548	31 345		13 548	31 416	Leverandør gjeld
5 712	1 052		5 730	1 052	Skyldige offentlige avgifter
0	0		63	106	Betalbar skatt
0	5 000		0	5 000	Utbetaling fra egenkapital frie områder til eierkommunene
11 689	12 562		11 689	12 584	Annen kortsiktig gjeld
30 949	84 659		31 030	84 858	Sum kortsiktig gjeld
609 551	596 752		611 225	598 335	SUM GJELD OG EGENKAPITAL

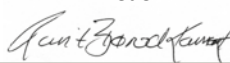
Rygge, den 31.12.2013
27.03.2014

Ketil Reed/Aasgaard
Leder

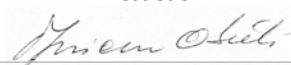
Johan Isak J. Hjertebråten
Nestleder

Marit Børud Kamark

Hege Solberg Sandtrø

Mariana Oberti

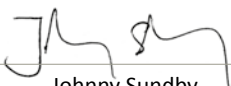
John A. Ødbehr

Tore Fredriksen
Ansattes valgte rep.

Per Chr. Rasmussen
Ansattes valgte rep.

Johnny Sundby
Adm. direktør

Kontantstrøm

KONTANTSTRØMANALYSE (Beløp i hele 1 000 kroner)

	MORSSELSKAP 01.01-31.12		KONSERN	
	2013	2012	2013	2012
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter				
Resultat før avsetninger og overføringer	7 500	-8 954	7 709	-8 321
Regulert pensjonsforpliktelser	0	-3 356	0	-3 356
Regulert avsatte lønnsforpliktelser	-1 400	0	-1 400	
Tap/gevinst ved salg av anleggsmidler	-39	-30	-39	-30
Ordinære avskrivninger	29 630	28 201	29 630	28 201
Nedskrivning av anleggsmidler	57	0	57	0
Nedskrivning av finansielle anleggsmidler	0	15 003	0	15 003
Endringer i kundefordringer	1 624	-2 718	1 037	-2 554
Endringer i leverandørgjeld og annen korsiktig gjeld	-19 010	5 782	-19 128	5 721
Endringer i andre tidsavgrensingsposter	447	2 489	447	2 129
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	18 809	36 417	18 313	36 793
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter				
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	30	30	30	30
Innbetalinger ved salg avaksjer i andre foretak	0	0	0	0
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-41 933	-54 052	-41 933	-54 052
Utbetaling ved kjøp av aksjer i andre foretak	0	-1 002	0	-1 002
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-41 903	-55 024	-41 903	-55 024
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter				
Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld	53 450	57 100	53 450	57 100
Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-28 999	-25 849	-28 999	-25 849
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	24 451	31 251	24 451	31 251
Netto endring i kontanter og				
kontantekvivalenter	1 357	12 644	861	13 020
Kontanter og kontantekvivalenter 01.01	36 928	24 284	40 010	26 990
Kontanter og kontantekvivalenter 31.12	38 285	36 928	40 871	40 010

Noter

Note 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med Regnskapsloven. Det er utarbeidet etter norsk regnskapsstandard og anbefalinger til god regnskapsskikk samt gjeldene forskrifter tilknyttet lov om interkommunale selskaper. Selskapet har utarbeidet regnskapet etter regler for større selskap. Interne inntekter og kostnader er eliminert i totalregnskapet.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie og bruk. Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets økonomiske levetid. Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi. Langsiktig og kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp tilknyttet etableringstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende.

Pensjoner

Vurdering av selskapets pensjonsforpliktelser er foretatt av aktuar. Beregning av årets pensjonskostnader og selskapets pensjonsforpliktelser er balanseført. Viser for øvrig til egen note om årets beregning.

Datterselskap/Konsernregnskap

I konsernregnskapet til MOVAR IKS inngår morselskapet MOVAR IKS og datterselskapet MOVAR Næring AS. Konserninterne transaksjoner er eliminert ved konsolideringen. Datterselskapets benytter de samme regnskapsprinsipper som morselskapet. I notene til årsregnskapet er regnskapstallene spesifisert på morselskap og konsern, der konserntall avviker fra morselskapets tall blir disse presentert som egne punkter til notene.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige likvide plasseringer.

Note 2 DRIFTSINNTEKTER

(Beløp i 1 000 kroner)

Driftsinntekter fordelt på virksomhetsområde	2013	2012
Driftsinntekter Vansjø Vannverk	37 439	37 133
Driftsinntekter Avløp	37 551	38 444
Driftsinntekter Solgård Avfallsplass	28 128	29 553
Driftsinntekter Renovasjon	60 619	55 067
Driftsinntekter MIB (brann- og feierseksjon)	55 547	55 401
Driftsinntekter Felles Administrasjon /Teknisk Felles	360	501
SUM INNTEKTER MOVAR IKS	219 644	216 099
Salgsinntekter MOVAR Næring AS	3 459	2 988
Volumet av interne inntekter og kostnader i 2013 er registrert til 49,7 mill. kroner(44,3 mill. kroner i 2012)		

Note 3 LØNNSKOSTNADER, GODTGJØRELSE M.M.

(Beløp i 1 000 kroner)

Lønnskostnader , ytelser	2013	2012
Lønninger m. m	56 147	58 064
Feriepenger	6 847	6 605
Arbeidsgiveravgifter	9 843	9 870
Pensjonskostnader	8 812	7 038
Andre ytelser	1 745	1 571
Lærlingtilskudd	-91	-49
Refusjoner sykkelønn	-2 854	-2 131
Ytelser til selskapets styre	324	310
Regulering av tidligere avsatte lønnsforpliktelser	-1 400	0
SUM	79 373	81 278

Gjennomsnittlig antall ansatte i selskapet var 119. I tillegg kommer 21 deltidsansatte i brannvesenet med annen hovedarbeidsgiver.

MOVAR Næring AS har ingen ansatte.

Lønn til administrerende direktør i 2013:

Utbetalt lønn til selskapets direktør kr. 1 108 084

Honorar til selskapets styre 2013:

Honorar styreleder pr. år kr. 97 000

Honorar ordinært styremedlem pr. år kr. 29 100

Godtgjørelse til revisor

Lovpålagt revisjon kr. 135 000

Andre bistandsytelser kr. 544 000

Godtgjørelse til revisor MOVAR Næring kr. 16 000

Noter

NOTE 4 VARIGE DRIFTSMIDLER

(Beløp i 1 000 kroner)

Anleggsmiddel Gruppert	Kostpris	Regnskapsmessig verdi 01.01.2013	Årets tilgang/ avgang (-)	Gevinst/ tap (-)	Årets av- og nedskrivning	Balanse verdi pr. 31.12.2013	Økonomisk levetid
Inventar/løsøre	4 319	1 985	0		417	1 568	10 år
Datautstyr	17 634	2 882	311		568	2 624	5 år
Bygninger	298 075	139 941	22 219		10 160	152 000	20-50 år
Veger/plasser/							
ledningsanlegg	226 654	168 799	37 765		5 787	200 778	35-50 år
Maskiner/tekniske							
installasjoner	272 814	136 406	3 100		9 223	130 283	20 år
Transportmidler	36 279	16 518	5 847	23	2 053	20 311	7-20 år
Utstyr							
gjenbruksstasjoner	2 860	668	0		181	487	10 år
Renovasjonsutstyr,							
beholdere - dunker	10 364	8 305	0		1 036	7 268	10 år
Kommunikasjons-							
utstyr m. m	578	208	364		35	537	10 år
Bredbånd/fibernet	4 507	4 186	0		225	3 961	20 år
SUM DRIFTSMIDLER	874 084	479 898	69 606	23	29 686	519 817	
Tomter/eiendommer	15 124	15 124	0	0	0	15 124	
SUM EIENDELER	889 208	495 022	69 606	23	29 686	534 941	
Movar Næring AS							
Data/programvarer	60	0	0	0	0	0	5 år
KONSERNET	889 268	495 022	69 606	23	29 686	534 941	

NOTE 5 INVESTERINGER

(Beløp i 1 000 kroner)

Investeringer i varige driftsmidler viser følgende tilganger for 2013. I tillegg kommer prosjekter som er under arbeid og som avsluttes ved endelig ferdigstilling. Saldo på prosjekter som er under utførelse, men som ikke er avsluttet, viser pr. 31.12.2013 ca. 14,8 mill. kroner.

	2013	2012
Investeringer i varige driftsmidler	69 606	46 618
Kjøp av aksjer og andeler, tomteerverv m. m	0	1 002
Sum investeringer	69 606	47 620
Samlede investeringer er finansiert slik:		
Lånefinansiert	65 911	43 879
Salg av eiendeler	39	30
Egen finansiert	3 656	3 711
Sum finansiering	69 606	47 620

NOTE 6 BETALINGSMIDLER

	2013	2012
Beholdninger pr. 31.12.2013 MOVAR IKS	38 285	36 928
- herav bundet skattetrekk	-2 771	-2 842
- herav bundet etterbruksfond	-2 018	-1 969
- herav bundet selvkostfonds	-28 183	-22 758
Sum netto beholdninger pr. 31.12.2013	5 313	9 359
Beholdninger MOVAR Næring AS	2 586	3 082
Sum netto beholdninger konsern pr. 31.12.2013	7 899	12 441

NOTE 7 LIKVIDITETSRESERVE

(betalingsmidler/årlige inntekter*100)

2013: 3,55 % 2012: 5,70 %

NOTE 8 LIKVIDITETSGRAD

(Omløpsmidler/kortsiktig gjeld)

2013: 1,94 2012: 1,21

Likviditetsanalysen er beregnet med basis fra konserntall.

Noter

NOTE 9 FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER

Det er foretatt nedskrivning av kr. 15 002 999 vedrørende finansielle anleggsmidler i regnskapsåret 2012. Dette gjelder i sin helhet aksjeposten i Mosseporten Miljøenergi AS. Selskapets samlede aktiva er i løpet av 2013 solgt. Vurdert verdi av denne aksjeposten er kr. 1,-. Selskapet er 4. januar 2014 meldt oppløst.

Selskap	Selskapets aksjekapital	Antall aksjer eid av MOVAR IKS	Eierandel	Pålydende	Verdi i balansen
Rekom AS	2 349 500	60	1,28%	500	30 000
Alarmsentral Brann Øst AS	2 310 000	11 000	16,67%	35	1 100 000
Mosseporten Miljøenergi AS	27 009 000	9 003	50,00%	1 500	1

NOTE 10 INVESTERT I DATTERSELSKAP

DATTERSELSKAP	STIFTELSESÅR	EIERANDEL	PÅLYDENDE	AKJSEKAPITAL
MOVAR NÆRING AS	2006	100 %	5 000	500 000

NOTE 11 OPPTJENT EGENKAPITAL

(Beløp i 1 000 kroner)

	MOVAR/ Felles	Vansjø Vannverk	Avløp	Solgård Avfallsplass	Renovasjons- tjenester	MIB	Udisp. overskudd	SUM
Egenkapital 01.01.13	-19 172	45 250	78 702	40 206	7 219	1 702	0	153 907
Overført fond for renovasjon og slam								
fra Rygge kommune					-142			-142
Årets disponering		2 259	-2 108	2 450	4 997	-98	0	7 500
Egenkapital 31.12.13	-19 172	47 509	76 594	42 656	12 074	1 604	0	161 265
MOVAR Næring AS							209	1 593

NOTE 12 HERAV BUNDET I SELVKOST/ETTERBRUK

(Beløp i 1 000 kroner)

	Vann- forsyning	Avløp	Renovasjons- tjenester	Feier- tjenester	Etterbruk Solgård	SUM
Fond pr. 01.01.13	4 542	9 448	7 916	852	1 969	24 727
Regulert renter 2013					49	49
Overført fonds fra Rygge kommune			-142			-142
Årets regulering	2 272	-2 663	5 269	688	326	5 892
Total selvkost/etterbruksfond pr. 31.12.2013	6 814	6 785	13 043	1 540	2 344	30 526

Noter

NOTE NR. 13 – PENSJONSKOSTNADER OG FORPLIKTELSE

(Beløp i hele 1 000 kroner)

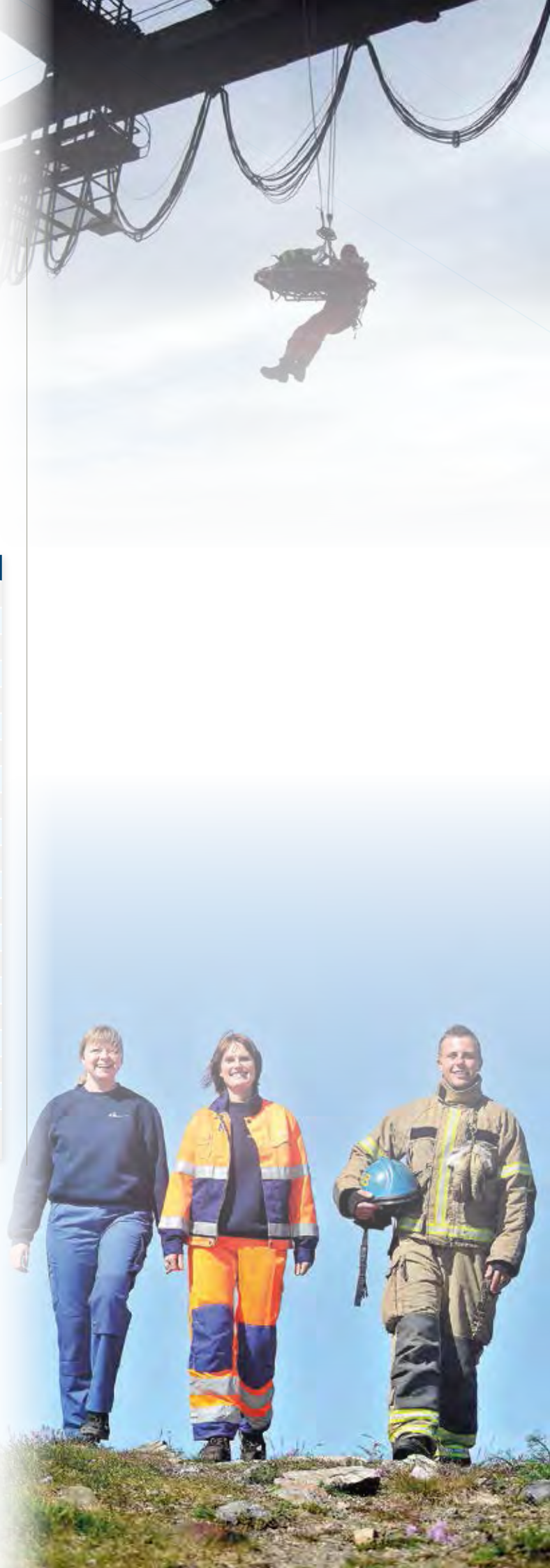
Morselskapet har en kollektiv pensjonsavtale for alle ansatte. Ordningen gir rett til definerte fremtidige ytelser (ytelsesbasert).

Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelser fra folketrygden.

Den kollektive pensjonsavtalen er finansiert ved fondsoppbygning organisert i et forsikringselskap.

	2013	2012
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	7 299	7 299
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	7 537	7 928
Avkastning på pensjonsforpliktelsen	-6 816	-5 493
Resultatført virkning av estimatendring	244	-3 254
Omkostninger knyttet til ordningen	548	558
Årets netto pensjonskostnad før arb.giv.avg.	8 812	7 038
Periodisert arbeidsgiveravgift	1 242	992
Netto pensjonskostnad etter arb.giv.avg.	10 054	8 030
Oppført i balansen:	2013	2012
Brutto påløpt pensjonsforpliktelse	227 900	193 537
Pensjonsmidler	151 475	145 023
Netto påløpt pensjonsforpliktelse	76 425	48 514
Ikke-resultatført estimatavvik	-71 273	-43 362
Arbeidsgiveravgift på netto forpliktelse	727	727
Balanseført netto forpliktelse etter arb.giv.avg.	5 879	5 879
Økonomiske forutsetninger:		
Diskonteringsrente	4,00%	4,00%
Forventet lønnsvekst	3,75%	2,87%
Forventet lønnsregulering/G-regulering	3,50%	2,87%
Forventet avkastning på fondsmidler	4,40%	5,00%

Som aktuarmessige forutsetninger for demografiske faktorer og avgang er lagt til grunn vanlig benyttede forutsetninger innen forsikring.

Noter

NOTE 14 LANGSIKTIG GJELD

Opplysninger om lån fra kredittinstitusjoner

Långiver	Lånebeløp	Restgjeld	Tilgang	Renter	Avdrag	Restgjeld
		01.01.2013	2013	2013	2013	31.12.2013
Felles administrasjon						
Kommunalbanken	1 500	1 285	0	30	257	1 028
KLP Kommunekreditt	5 800	4 388	0	132	404	3 984
Nordea	1 800	922	0	36	154	768
	9 100	6 595	0	198	815	5 780
Vann						
Kommunalbanken	47 200	28 386	17 500	876	2 052	43 834
KLP Kommunekreditt	173 200	129 681	0	3 913	8 665	121 016
	220 400	158 067	17 500	4 789	10 717	164 850
Avløp						
Kommunalbanken	138 100	97 070	6 700	3 005	7 752	96 018
KLP Kommunekreditt	4 000	1 467	0	41	267	1 200
	142 100	98 537	6 700	3 046	8 019	97 218
Solgård Avfallsplass						
Kommunalbanken	60 430	39 335	19 600	1 060	2 804	56 131
KLP Kommunekreditt	23 750	16 544	0	505	1 625	14 919
Moss kommunale Pensjonskasse	12 000	8 834	5 050	257	599	13 285
	96 180	64 713	24 650	1 822	5 028	84 335
Renovasjonstjenester						
Nordea Bank	1 500	423	0	14	121	302
KLP Kommunekreditt	9 200	8 112	0	242	1 175	6 937
	10 700	8 535	0	256	1 296	7 239
MIB (Moss Interkommunale brannvesen)						
Kommunalbanken	37 600	23 563	4 600	545	1 719	26 444
Nordea Bank *)	25 000	19 852	0	946	735	19 117
Moss kommunale Pensjonskasse	10 700	7 145	0	245	670	6 475
	73 300	50 560	4 600	1 736	3 124	52 036
	551 780	387 007	53 450	11 847	28 999	411 458
Byggelån /prosjektlån (herav kortsiktig)						
Kommunalbanken		-34 700		-336		(herav renter bygge- og prosjektlån)
		352 307		11 511		

*) Selskapet har en fastrenteavtale med Nordea Bank Norge ASA knyttet til en swap-rente. Markedsverdien pr. 31.12.13 indikerer at man har et tap på denne avtalen, men det er ikke hensyntatt i regnskapet for 2013. Beløpet er ikke vesentlig og eventuelle tap eller gevinst blir bokført ved innløsning/rullering 01.06.2014

GARANTIFORPLIKTELSER

Kommunene har stillet garanti for selskapets samlede gjeld innenfor en vedtatt totalramme på 500 millioner kroner. Kommunene er utad pro rata ansvarlig for de lån MOVAR IKS opptar, og fordeler seg innad i forhold til eierandelen i selskapet.

	Moss	Rygge	Vestby	Råde	Våler	SUM
Garantiforpliktelsen på restgjelden pr. 31.12.2013 er fordelt i henhold til kommunenes gjeldende eierandel.	189 271	86 406	82 292	37 031	16 458	411 458
Garantiforpliktelse i prosent	46%	21%	20%	9%	4%	100%

Revisjonsberetning

Til representantskapet i MOVAR IKS

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for MOVAR IKS som består av selskapsregnskap, som viser et overskudd på kr 7 500 000, og konsernregnskap, som viser et overskudd på kr 7 709 000. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2013, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoen for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utførte revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapet og konsernet MOVAR IKS' finansielle stilling per 31. desember 2013 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

PricewaterhouseCoopers AS, Sonebakken 8, Postboks 115, NO-1501 Moss

T: 02316, org. no.: 987 000 713 MVA, www.pwc.no

Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorförening og autorisert regnskapsførerforening

Revisjonsberetning

Revisjonsberetning - 2013 - MOVAR IKS, side 2

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årshretningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årshretningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon" mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Moss, 27. mars 2014
PricewaterhouseCoopers AS

Nils-Kristian Krogh
Statsautorisert revisor

Årets virksomhet

ADMINISTRASJON

Økonomi- og administrasjonsavdelingen holder til på MOVARs hovedkontor på Huggenes. Den øverste administrative ledelsen er også lokalisert her, bl.a. administrerende direktør, sektorsjefer (unntatt brannsjef), stab m.fl. Avdelingen består av 6 ansatte, og utgjør 5,6 årsverk, og yter administrative og regnskapsrelaterte tjenester til de øvrige avdelingene.

Administrasjonen har som mål å drive rasjonelt og kostnadseffektivt. For å nå dette har man over flere år implementert moderne styringssystemer og dataverktøy, og man anser effektiviteten som høy. De ansatte er både omstillingsvillige og -dyktige. Kravene til dokumentasjon og bilagsmengde er stadig økende, og man ser kontinuerlig etter områder hvor oppgaver kan automatiseres. Ett av administrasjonssystemene har ikke fungert som forutsatt etter oppgradering i 2013, og vil i 2014 bli erstattet for å sikre god kundebehandling og effektiv drift.

Bedriften har i 2013 gjennomført anbudskonkurranse og valgt nytt IK-system, RiskManager, og implementeringen av dette vil gjennomføres i 2014. En stor del av eksisterende dokumentasjonen vil etter kvalitetssikring konverteres, samt at nye rutiner og prosedyrer skal på plass. Systemet blir også benyttet av en av våre eierkommuner, og er tilpasset eventuell fremtidig ISO-sertifisering.

Det har i 2013 vært rimelig høy aktivitet i avdelingen. Både medieinteresse og skifte av personer i sentrale posisjoner har hatt betydning for arbeidsmengde og intensitet. Det har vært gjennomført flere styremøter og representantskapsmøter enn normalt i kalenderåret. Avdelingen har også i ulik grad vært involvert i de revisjonene og utredningene som av ulike organ er besluttet gjennomført. Imidlertid må 2013 karakteriseres som et normalår for økonomi- og administrasjonsavdelingen. De forholdene som er nevnt ovenfor kan ikke anses som uvanlig eller ekstraordinære for en offentlig bedrift av vår størrelse.

Styret ansatte i møte 20. juni 2013 Johnny Sundby som administrerende direktør. Sundby var konstituert i stillingen fra og med 7. november 2012. Hans tidligere funksjon som sektorsjef VA er nå besatt av Kaj-Werner Grimen, som kom fra stillingen som prosjektleder i samme sektor. Denne stillingen har i ettertid vært holdt vakant.

Paul-Erik Krogs vold fratradte som styreleder 2. februar 2013, og i representantskapsmøte 28. februar 2013 ble Ketil Reed Aasgaard valgt til ny styreleder i MOVAR IKS. Johan Isak J. Hjerterbråten er styrets nestleder.

Det har vært to utskiftninger av medlemmer i Representantskapet i 2013. Som i 2012 er ordfører i Rygge, Inger-Lise Skartlien representantskapets leder, og Tage Pettersen, ordfører i Moss, er nestleder.

Årets virksomhet

TEKNISK AVDELING

Teknisk Avdeling er en beredskapsavdeling for MOVARs virksomheter og har som hovedoppgave å ta seg av forebyggende vedlikehold av utstyr og installasjoner etter avtale med den enkelte avdeling. Avdelingen har eget verksted og ansvar for felles lagerhold av VA-utstyr. Avdelingen bistår også med anskaffelser av teknisk utstyr.

I tillegg bistår avdelingen alle MOVARs avdelinger i forbindelse med ferieavvikling og sykdom.

I 2013 har avdelingen utført tjenester/arbeid i følgende omfang til de enkelte avdelinger

	Adm.	VVV	KRA	FRA	HRA	SAP	MIB
Dagsverk inngåtte avtaler	15	151	53	94	15	14	0
Dagsverk bestilte oppdrag	8	276	32	81	41	28	3,5
Totale dagsverk	23	427	85	175	56	42	3,5

(VVV – Vansjø Vannverk, KRA – Kambo Renseanlegg, FRA – Fuglevik Renseanlegg, HRA – Hestevold Renseanlegg, SAP – Solgård Avfallsplass, MIB – Mosseregionens Interkommunale Brann og Feiervesen)

Dette viser at avdelingen har bistått de øvrige avdelinger med 469,5 dagsverk knyttet til bestilte oppdrag/prosjekter og 342 dagsverk knyttet til inngåtte avtaler om særskilte oppdrag.

Inngåtte avtaler omfatter i hovedsak:

- Oppfølging, ettersyn og vedlikehold av eksternt VA-ledningsnett inklusive målerstasjoner og kummer, samt påvisninger og merking
- Oppfølging, ettersyn og vedlikehold av høydebasseng
- Oppfølging, ettersyn og vedlikehold av felles eksternt signalkabelanlegg inklusive påvisninger og merking
- Service på definerte tekniske installasjoner
- Oppfølging, ettersyn, vedlikehold av eksterne mengdemålersystem
- Oppfølging, ettersyn og HMS kontroller for virksomhetenes el installasjoner
- Overvåkning av råvannskvaliteten i Vansjø og algeoppfølging
- Oppfølging av inntaks- og utløpsledninger
- Vaktmestertjeneste for administrasjonsbygget
- Service og vedlikehold på ventilasjonsanlegg ved Fuglevik RA, Hestevold RA, Kambo RA og Vansjø Vannverk samt administrasjon
- Utvendig vedlikehold og snøbrøyting på pumpestasjonene Grimstadkilen, Kjellerød og Rygge Flystasjon

Avdelingen har i hele 2013 vært bemannet med avdelingsleder, formann, fagformann elektro, en elektriker, samt 2 fagarbeidere. I avtale med NAV har avdelingen fra medio oktober hatt med seg en ung mannlig praktikant som ønsket arbeidstrening/erfaring.

Av bestilte oppdrag hvor Teknisk Avdeling har bistått kan nevnes:

Administrasjon:

- Oppfølging av faste avtaler
- Utskifting av takstein
- Vedlikeholdsarbeider på ventilasjonsanlegg
- Montering av stikkontakter og mindre elektrojobber
- Satt inn ny kontordør
- Vask av bygg og rengjøring av takrenner

Totalt 27 arbeidsbestillinger.

Vansjø Vannverk

- Oppfølging av faste avtaler
- Algeoppfølging fra mai til oktober
- Service på ventilasjonsanlegg
- Montering av nytt filtersystem på kjemikaliesilo
- Montering av nye sluk på tak i forbindelse med rehabiliteringsarbeider
- Oppdateringer av elektrotegninger
- Oppfølging av arbeid med ny vannledning mellom Vansjø Vannverk og Frydenlund/Årvold
- Arbeid ifm oppdatering av ledningskartverk
- Månedlig testkjøring av nødstrømsaggregat
- Reparasjon av spindel på luke i mediafilter
- Montering av stikkontakter kontrollrom
- Bistand av igangkjøring og signaltester – ny vannledning over Vansjø
- Bytte til elektromagnetisk vannmåler på Sydskogen
- Montert nytt sikringsskap
- Byttet ut 2 stk kalkpumper
- Montert nye stiger og luker i flere vannkummer
- Oppfølging - arbeider ifm bygging av nytt garasjeanlegg og vaskehall
- En rekke mindre elektriker- og rørleggingsarbeider

Totalt 57 arbeidsbestillinger.

Kambo Renseanlegg

- Oppfølging av faste avtaler
- Service på ventilasjonsanlegg
- Service på innløpsrister
- Skiftet slitebelegg på skruer
- Montert brannslangeskap
- Montert nytt luftuttak/vannuttak i varmevekslerrommet
- Reparasjon av skrape i sandfang (linje 1)
- Oppdatering av elektrotegninger
- Diverse elektro- og rørleggingsarbeider

Totalt 27 arbeidsbestillinger.

Årets virksomhet

Fuglevik Renseanlegg

- Oppfølging av faste avtaler
- Service på ventilasjonsanlegg
- Service på innløpsrister
- Tilrettelegging for alarmsignal fra polymerberederen
- Feilsøkingarbeid – stangmater i slamsilo
- Arbeider på fordelingskrue
- Montert ny omrører og sirkulasjonspumpe i slambufferlager
- Arbeid for tilrettelegging av automatisk gassalarm-overføring til alarmsentralen
- Innkaps- og påsveisarbeider på rejektivannsledningen
- Montering av trykktransmitter på fortykkerpumpe
- Diverse elektro- og rørleggingsarbeider

Totalt 34 arbeidsbestillinger.

Hestevold Renseanlegg

- Oppfølging av faste avtaler
- Service på ventilasjonsanlegg
- Flytting av prøvetakingspunkt for innløpsvann
- Tilkobling av nye ventiler på fortykkermaskiner
- Forbedring av oljeavtapping fra seepexpumper

Totalt 11 arbeidsbestillinger.

Solgård Avfallsplass

- Oppfølging av faste avtaler
- Feilsøkingarbeid – reguleringsventil for sigevann
- Vedlikehold av mengdemåler og luftere for sigevann
- Montering av nytt brannskap ved omlastningsstasjon
- Arbeid med gassdetektor i spiserom
- Bistand ifm arbeider med bygging av ny omlastningsstasjon
- Diverse kabelpåvisninger
- Bistand ifm problemer med sigevannsbrønner
- Diverse elektrofeilsøking

Totalt 24 arbeidsbestillinger.

MIB

- Sjekk av tilgjengelig strømkapasitet
- Feilsøkingarbeid elektrofeil

Totalt 2 arbeidsbestillinger.

Avviksbehandling ved Teknisk Avdeling

Det er registrert en avviksrapport ved avdelingen i driftsåret 2013.

Avsluttende kommentarer

Teknisk Avdeling har utført mange og varierte oppgaver i tillegg til inngåtte avtaler i 2013.

Det er generelt stor etterspørsel om bistand fra

avdelingene. For å forsøke å optimalisere planlegging og koordinering av arbeidsressursene på Teknisk Avdeling ble det i 2013 innført regelmessige møte mellom avdelingsleder for Teknisk Avdeling og avdelingsledere for øvrige avdelinger.

Avdelingen benytter et elektronisk bestillingssystem for arbeidsbestillinger, som er under stadig utvikling for å gjøre arbeidsflyten enda enklere og mer effektiv.

Avdelingens traktor er skiftet ut. En nyere, men brukt traktor ble kjøpt inn da den gamle var nedslitt og fordi det påløp en del kostbart vedlikehold. Traktoren benyttes i hovedsak til snøbrøyting ved Vansjø Vannverk m/tilhørende utestasjoner og til lossing og lasting av varer og utstyr.

Vannforsyning

VANSJØ VANNVERK

Mål for virksomheten

I strategisk plan for MOVAR er det satt følgende mål for virksomheten innen vannforsyning:

- MOVAR IKS skal kunne levere nok vann til kommunene.
- MOVAR IKS skal levere vann med en kvalitet som er blant Norges beste.
- MOVAR IKS skal kunne levere tilstrekkelig mengde vann som forutsatt i avtalen om reservevannsforsyning med Sarpsborg og Fredrikstad.
- MOVAR skal ta driftsansvaret for ledningsanlegg etter ønske fra de andre partene i reservevannsprosjektet.
- MOVAR IKS skal bidra til å øke kunnskapen om drikkevannsproduksjon gjennom en aktiv rolle i Norsk Vann

og i samarbeid med forsknings- og opplæringsinstitusjoner, bl.a. ved bruk av pilotanlegget.

- MOVAR IKS skal være aktive for å sikre rimelige rammebetingelser og et fornuftig regelverk for vannverksbransjen.
- MOVAR skal arbeide aktivt for rekruttering til VA-faget.

Årets drift

Vannverket leverte vann til ca. 65 000 personer i eierkommunene Moss, Rygge, Råde, Vestby og Våler.

Vannverket er dimensjonert for å kunne produsere 45 000 m³/døgn under normale forhold. I 2013 ble det levert 6 985 885 m³, dvs. et gjennomsnitt på 19 139 m³/døgn.

Vannleveranser til kommunene i m³ pr. år i perioden 2001 – 2013

År	Moss	Rygge	Råde	Vestby	Våler	Sum
2001	3 079 520	1 614 192	586 530	1 555 450		6 835 692
2002	3 010 210	1 492 597	531 260	1 573 810		6 607 877
2003	2 993 725	1 593 858	608 700	1 434 245	39 080	6 669 608
2004	2 951 845	1 516 362	632 100	1 450 840	135 705	6 686 852
2005	3 278 654	1 345 918	622 250	1 281 120	145 216	6 673 158
2006	3 226 781	1 503 661	550 540	1 366 520	155 839	6 803 341
2007	3 390 232	1 296 146	585 368	1 433 690	149 324	6 854 760
2008	3 568 672	1 422 373	584 990	1 705 130	151 688	7 448 446
2009	3 714 554	1 458 949	504 148	1 504 850	149 745	7 361 882
2010	3 831 776	1 387 641	587 520	1 356 420	159 274	7 358 631
2011	3 660 384	1 369 055	519 730	1 725 990	160 226	7 435 385
2012	3 406 335	1 309 556	559 146	1 546 080	146 995	6 968 112
2013	3 186 422	1 473 488	530 504	1 635 610	159 861	6 985 885

Det er gjennomført eksterne analyser på akkreditert laboratorium av råvann, rentvann og vann i ledningsnettet, i samsvar med Drikkevannsforskriften. I tillegg er det gjennomført interne analyser på eget laboratorium for oppfølging av den daglige driften på vannverket. Vannverket har også omfattende online instrumentering som overvåker produksjonen kontinuerlig.

Vannverket har året igjennom levert svært god drikkevannskvalitet på vannet som er levert til kommunene. Kvaliteten er langt bedre enn hva drikkevannsforskriften stiller krav om, og i tråd med målsetningene i strategisk plan. Se tabell for oversikt over resultatene.

Det har i 2013, som i de foregående år, vært gjennomført et omfattende program for oppfølging av algesituasjonen ved MOVARs råvannsinntak i Storefjorden. Det er også i år gjennomført analyser av algegiften mikrocystin i rå- og rentvann ved vannverket.

Vannforsyning

Rentvannskvalitet levert fra Vansjø Vannverk 2013

Parameter	Gj.snitt	Maksimum	Grenseverdi*
Lukt og smak	0	0	3 (ved 25°C)
pH	7,7	8,9	6,5-9,5
Turbiditet (FTU)	0,23	0,68	1
Fargetall (mg Pt/l)	3	5	20
TOC (mg C/l)	2,5	3,0	5
Aluminium (mg/l)	0,041	0,18	0,2
Jern (mg/l)	0,0025	0,003	0,2
Hardhet (DH)	2,75	4	-
Tot. bakterier (ant./ml)	1	16	**
Koliforme bakterier (ant./100 ml)	0	0	<1
E.coli (ant./100 ml)	0	0	<1
Intestinale enterokokker (ant./100 ml)	0	0	<1
Clostridium perfringens (ant./100 ml)	0	0	<1
Giardia spp (ant./10L)	0	0	<1
Cryptosporidium spp (ant./10L)	0	0	<1

*Grenseverdiene er hentet fra Drikkevannsforskriften.

**Ved antall over 100 bakterier pr ml prøve skal årsaken undersøkes og rapporteres Mattilsynet.

Råvannskvalitet i Vansjø 2013

Parameter	Gj.snitt	Maksimum
Turbiditet (FTU)	9,6	27
Fargetall (mg Pt/l)	84	100
TOC (mg C/l)	9,7	11
Aluminium (mg/l)	0,71	1,10
Jern (mg/l)	0,66	0,92
Tot. bakterier (ant./ml)	629	1060
Koliforme bakterier (ant./100 ml)	10	44
E.coli (ant./100 ml)	2	29
Intestinale enterokokker (ant./100 ml)	3	35
Giardia spp (ant./10L)	0	0
Cryptosporidium spp (ant./10L)	0	0

Hovedtall fra driften 2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Lev. vannmengde, m ³	7 361 882	7 358 631	7 435 385	6 968 112	6 985 885
Maks.døgn, m ³	34 642	27 445	28 000	29 500	31 180
Spyleslamvann, m ³	221 149	133 768	174 823	142 776	158 514
Vannverksslam, tonn	1 017	1 429	1 219	1 173	1 550
Kjemikalieforbruk:					
Al.sulfat, kg	472 000	463 400	451 000	492 400	508 520
Marmor, kg	100 000	77 100	72 050	86 000	92 890
Kalk, kg	236 000	202 400	219 000	227 640	217 480
Polymer vannbehandling, kg	620	655	665	710	695
Polymer avvanning, kg	2 300	3 100	3 330	3 120	4 170
Kullsyre, kg	91 900	73 800	86 700	80 974	85 591
Ammoniakk, kg	320	309	320	284	286
15 % Na-hypokloritt, kg		2 400	38 400	29 000	32 400
Energiforbruk kWh	5 712 336	5 932 088	5 538 850	5 062 074	5 308 546
Energiforbruk kWh pr m ³ vann solgt	0,776	0,806	0,742	0,725	0,760

*Energiforbruket omfatter vannverket, råvannpumpstasjon og utestasjoner for transport av vann.

Selvkost (driftskostnader inkl. kapitalkostnader) utgjorde i 2013 kr. 5,07 pr. levert m³ rent vann. Kommunenes pris til MOVAR var fastsatt til kr. 5,30 pr. m³.

Vannforsyning

Avviksbehandling ved Vansjø Vannverk

Det er i driftsåret 2013 registrert 10 avviksrapporter ved anlegget.

Avvikene er registrert på disse avvikskategoriene:

Konsesjon/tillatelse: 3 avvik

Strømbrudd: 1 avvik

Driftsavvik: 4 avvik

Diverse: 2 avvik

Av større tiltak og hendelser som er gjennomført i året kan nevnes:

- Ferdigstilling av rentvannsledning fra Kjellerød over Vansjø til Frydenlund/Årvoll
- Parkeringsplass og utearealene er rustet opp etter anleggsarbeidene med ny vannledning over Vansjø. I tillegg er parkeringsplassen utvidet med noen flere plasser, en plass har ladestasjon for el. biler og en plass er reservert for handicapede.
- Montering av nye mengdemålere i Moss pågår-samarbeidsprosjekt med Moss kommune
- Oppstart bygging av nytt garasjeanlegg og vaskehall
- Uttesting av nytt filteroppsett for sandfilter i pilotanlegg. Etter testing ble filtermassen i filter nummer 6 skiftet ut og satt opp med filteroppsettet som ble testet i pilotskala.
- Ferdigstilling av prosjekt for rehabilitert tak, dvs tak over kullfiltersal og silobygg.
- Montering av 2 stk ekstra kalkvannspumper
- Ny automatisk adgangsport
- Rehabilitering/maling av flere gulvarealer
- Montert ny plate ved slamutlasting for å unngå skader fra containerbilene

I 2013 gikk avdelingsleder Jan Wasenius av med alderspensjon. Ingeniør Ole Martin Almvik ble sommeren 2013 ansatt som ny avdelingsleder.

Anlegget har som i tidligere år vært flittig besøkt av både skoleklasser og studenter. Videre har vi hatt flere besøk fra kollegaer fra andre VA-virksomheter ved anlegget for å dele erfaringer. Sommeren 2013 hadde en student fra universitetet på Ås sommerjobb ved avdelingen.

Det har vært 134 alarmer/utrykninger til anlegget. Disse fordeler seg slik:

Strømbortfall=1, Vannbehandling=19, Innbruddsalarm*=4, Elektrisk feil=2, Styresystem=3, Turbiditet=4, Klorrest=4, pH=3, Kjemikaliedosering=18, Slambehandling=6, Annet=11.
*) ingen reelle innbrudd

I tillegg er det utført 55 planlagte ettersyn.

Avsluttende kommentar i forhold til målsetting

Vannverket har levert vann til kommunene i de mengder kommunene har etterspurt (nok vann). Kvalitetsmessig har

vannet holdt en svært god kvalitet, som må karakteriseres i tråd med målsetningene.

I 2013 ble et nytt alternativt sandfilter satt i drift.

Forbedringseffekten på dette filteret vil sammenstilles og dokumenteres i løpet av 2014.

I reservevannssamarbeidet er det avholdt 4 møter i driftsutvalget som er det overordnede organet i samarbeidet. MOVAR står for den operasjonelle driften av reservevannsanlegget.

I februar 2013 ble det levert reservevann til Sarpsborg i forbindelse med at de skulle gjøre en større ombyggingssjabb ved sitt høydebasseng. Det ble også levert reservevann til Fredrikstad i forbindelse med arbeid på kommunens råvannsledning.

Avløp

MÅL FOR VIRKSOMHETEN

I henhold til Strategisk plan for MOVAR IKS skal avløpsvann renses minimum iht. krav fra myndighetene, eller slik at resipienten (Oslofjorden) ikke påvirkes negativt. I tillegg skal avfallsfraksjoner minimeres, slam disponeres som en ressurs og man skal bidra til at påslipp av uønsket forurensning til anleggene minimeres. Videre skal virksomheten delta aktivt for å sikre bransjen fornuftige rammevilkår blant annet gjennom deltakelse i Norsk Vann.

Renseresultatene for anleggene er vurdert opp mot krav i utslippstillatelsene.

Avløpsmengder 2008-2013

Mottatt avløpsvann [m³/år] Ved Kambo, Fuglevik og Hestevold Renseanlegg fra 2008-2013

År	Kambo RA	Fuglevik RA	Hestevold RA	Totalt
2008	1 833 025	5 228 958	591 343	7 653 326
2009	1 686 009	5 100 229	532 989	7 319 227
2010	1 585 890	4 395 632	449 324	6 430 846
2011	1 726 346	4 704 166	559 672	6 990 184
2012	1 673 493	4 704 026	601 790	6 979 309
2013	1 529 700	4 118 937	536 100	6 184 737

Det var for 2013 budsjettert med 6 730 000 m³ avløpsvann levert til MOVARs tre renseanlegg. I løpet av året er det dermed tilkommet anleggene 545 263 m³ mindre avløpsvann enn budsjettert. 2013 var et år med svært mye tørrsværstilrenning sammenlignet med tidligere år. Dette er årsaken til at mengdene er såpass lave.

Selvkost (driftskostnadene inkl. kapitalkostnader) for alle tre anleggene samlet utgjorde i 2013 kr 6,57 pr. m³.

Kommunens pris til MOVAR var fastsatt til kr. 6,10 pr. m³ (solidarisk pris).

Avløp - Kambo Renseanlegg

KAMBO RENSEANLEGG

Kambo Renseanlegg er et mekanisk/kjemisk rensesanlegg (primærfellingsanlegg) med dimensjonerende kapasitet på 160 l/s. Det er anslagsvis 15 000 personer som sokner til Kambo RA. Normal tilførsel, målt ut fra organisk innhold i avløpsvannet og beregninger i tråd med NS 9426, tilsvarer mellom 25 000 og 30 000 personekvivalenter.

Vannmengde Kambo Renseanlegg kommunevis inkludert sigevann fra Solgård Avfallsplass

	m ³ /år	% av vannmengde
Moss	594 380	39 %
Vestby	574 412	38 %
Våler	247 176	16 %
Solgård Avfallsplass	113 732	7 %
Sum	1 529 700	100 %

Resultatene av disse er vist i tabellen nedenfor:

Renseresultater Kambo Renseanlegg

Parameter	Innløp (mg/l)	Utløp (mg/l)	Renseeffekt %	Rensekrav (%)
Tot. Fosfor:				
- Middelvei	6,3	0,3	94 %	90 %
- Maks.verdi	10,7	0,7		
- Min.verdi	2,5	0,10		
KOF:				
- Middelvei	613	134	78 %	>60 %*
- Maks.verdi	780	190		
- Min.verdi	316	51		
BOF ₅ :				
- Middelvei	320	72	77 %	>60 %*
- Maks.verdi	450	110		
- Min.verdi	126	38		

* I utslippstillatelsen er det stilt krav til at reduksjonen av organisk stoff målt som KOF og BOF₅ skal være på "dagens nivå". MOVAR IKS har tolket dette ut fra normalt oppnåelige resultater for denne typen anlegg, som er angitt til bedre enn 60 % reduksjon.

Tilførselen av forurensing (næringsstoffer og organisk stoff) samt PE-belastningen målt som 60g BOF₅/døgn vist for perioden 2009 til 2013 på Kambo Renseanlegg

Tilførsel	2009	2010	2011	2012	2013
Vannmengde (m ³ /år)	1 686 009	1 585 890	1 726 346	1 619 982	1 529 700
Personekvivalenter (BOF ₅) middeldøgn	11 154	12 203	11 889	18 869	18 592
Personekvivalenter (BOF ₅) maksdøgn	15 870	18 511	16994	31 447	27 339
Fosfor (kg/år)	7 816	8 032	8 395	8 193	8 044
KOF (kg/år)	767 881	757 840	782 378	775 231	793 520
BOF ₅ (kg/år)	218 542	267 254	258 895	456 986	405 132
Nitrogen (kg/år)	90 467	76 888	78 220	98 508	78 260

Tabellen viser en vesentlig økning i tilførselen av organisk stoff målt som BOF₅ i 2012 og 2013 sammenlignet med tidligere år. Dette gir også utslag i beregning av tilført pe-belastning. Iht. avløpsdelen i forureningsforskriften skal anleggsstørrelsen beregnes ut fra maksimal PE (BOF₅) uke (NS 9426). I denne beregningen benyttes gjennomsnittlig tilførsel fra døgnblandepøver som multipliseres med en faktor. I denne beregningen skal også mottak av eksternslam fra avløpsområdet medtas. Denne tilførselen er fra MOVAR IKS' side beregnet til gjennomsnittlig 1 500 PE/døgn. Antall PE iht. NS9426, samt tillegg for eksternslammottak, blir dermed beregnet til 38 700 PE i 2013. Se ytterligere kommentar og forklaring vedrørende organisk belastning i avsluttende kommentar.

Det er blitt gjennomført analyser iht. utslippstillatelsen og i tråd med prøvetakingsplan fra Driftsassistansen i Østfold.

Analyseresultatene viser at kravet til renseseffekt for fosfor er overholdt med god margin. Anlegget har også god reduksjon av organisk stoff.

Overløp ved rensesanlegget er i 2013 beregnet til ca. 1 263 m³. Driftskostnadene inkl. netto finanskostnader utgjorde i 2013 kr. 6,67 pr. m³ rensset avløpsvann.

Kommunenes pris til MOVAR var fastsatt til kr. 6,10 pr. m³ for 2013 (Solidarisk pris).

Avviksbehandling Kambo Renseanlegg

Det er i driftsåret 2013 registrert 13 avviksrapporter ved anlegget.

Avvikene er registrert på disse avvikskategoriene:

Konsesjon/tillatelse: 6 avvik

Driftsavvik: 1 avvik

Strømbrudd: 4 avvik

Systemavvik: 1 avvik

Diverse: 1 avvik

Avløp - Kambo Renseanlegg

Hovedtall fra driften

	2009	2010	2011	2012	2013
Tilrenning	1 686 009	1 585 890	1 726 346	1 673 493	1 529 700
Kjemikalier:					
- JKL, tonn	82,1	69,4	75,7	87,9	103,28
- PAX 18, tonn	282,2	289,0	281,2	244,4	312,1
- Polymer (prosess), kg	455	0	0	50	125
- Polymer (avvanning), kg	2 580	2 805	2150	2650	2650
NaOHCl 15%, kg		4 800	4800	3900	4572
- Skumdemper, kg	375	580	530	375	450
Slam, vann og olje:					
Septikslam mottatt, m ³	8 494	8564	8 587	7 446	10634
Slam fra Svinndal RA, tonn	366,2	369,2	381,6	324,5	414,6
Slamproduksjon, tonn	2 309	2 140	2 255	2140	2311
Slamproduksjon, tonn TS	505	564	620	582	631
Vannforbruk, m ³	3 637	2 314	2 553	3 968	3993
Oljeforbruk, m ³	10,25	17,1	4,6	2,7	0,6
Energi:					
El Energiforbruk, kWh	844 481	855 428	886 509	881 695	902 138
Energiforbruk olje, kWh	101 148	160 282	45 589	28 176	5542
Energiforbruk pr m ³ behandlet avløpsvann – kWh/m ³	0,561	0,640	0,540	0,544	0,590
Energiutnyttelse:					
Energigevinst varmpumpe, kWh	278 874	293 237	253 748	308 461	282 278
Energifaktor varmpumpe				3,68	3,83
Slam fra HRA m ³	70,7	46,2	262,75	11,7	38,4
Slam fra FRA m ³			149,85	172,3	0
Levert fett til FRA m ³	47,5	51	51	65	63

Av hendelser eller aktiviteter på anlegget i 2013 kan nevnes:

- Ny driftskontroll på plass og i drift
- Redundant løsning for felles driftskontrollanlegg for avløpsanleggene
- Skiftet gir på transportskrue for sand og ristgods
- Skiftet gir på transportskrue fra eksternslammottak
- Lagt ny varmekabel utenfor eksternslammottak
- Skiftet slitebelegg for sandskrue
- Utbedret kommunikasjonen via mast og radio

Det har vært 55 alarmer og utrykninger til anlegget i 2013.

Det har vært 52 planlagte ettersyn ved anlegget i 2013.

Avløp - Fuglevik Renseanlegg

FUGLEVIK RENSEANLEGG

Fuglevik Renseanlegg er et mekanisk/kjemisk renseanlegg (primærfellingsanlegg), som har vært i drift siden 1993. Anlegget har en teoretisk kapasitet basert på tidligere dimensjoneringskriterier (hydraulisk) på 50 000 PE. Den maksimale kapasiteten er 700 l/s. Slammet som produseres i den kjemiske fellingsprosessen og fett fra sand og fettfang gjennomgår en avansert slambehandlingsprosess med aerob termisk hygienisering og anaerob utråtning i råtnetank. I denne prosessen dannes metangass som utnyttes til produksjon av varme og elektrisitet på anlegget.

Vannmengde Fuglevik Renseanlegg kommunevis

	m ³ /år	% av vannmengde
Moss	2 047 107	50 %
Rygge	1 907 150	46 %
Vansjø VV	164 680	4 %
Sum	4 118 937	100 %

Tilførsel og belastning på Fuglevik Renseanlegg

Tilførsel	2009	2010	2011	2012	2013
Vannmengde (m ³ /år)	5 100 229	4 395 632	4 704 166	4 704 026	4 118 937
Personekvivalenter (BOF ₅) middeldøgn	46 894	44 624	42 288	56 005	60 744
Personekvivalenter (BOF ₅) maksdøgn	69 346	62 336	72 293	87 321	131 609
Fosfor (kg/år)	23 565	21 491	19 345	21 065	21 731
KOF (kg/år)	2 570 515	2 456 431	2 424 549	2 093 326	2 175 264
BOF ₅ (kg/år)	1 026 991	977 274	916 442	1 293 873	1 326 780
Nitrogen (kg/år)	173 878	160 326	153 629	188253	19 012

Tabellen viser en vesentlig økning i tilførselen av organisk stoff målt som BOF₅ i 2012 og 2013 sammenlignet med tidligere år. Dette gir også utslag i beregning av anleggsstørrelsen. Iht. avløpsdelen i forurensingsforskriften skal anleggsstørrelsen beregnes ut fra maksimal PE (BOF₅) uke (NS 9426). I denne beregningen benyttes gjennomsnittlig tilførsel fra døgnblandepøver som multipliseres med en faktor. I anleggets utslippstillatelse er det gitt rom for å stryke belastningen som påslipp av forurenset overvann fra flyavisingsaktiviteten representerer. Denne belastningen er beregnet til å utgjøre 17 379 PE i løpet av 2013. Antall PE iht. NS9426 for 2013, fratrukket belastningen fra avisningen, er beregnet til 114 230 PE. Se ytterligere kommentar

og forklaring vedrørende organisk belastning i avsluttende kommentar.

Det er blitt gjennomført analyser iht. utslippstillatelsen og i tråd med prøvetakingsplan fra Driftsassistansen i Østfold. Resultatene av disse er vist i tabellen nedenfor:

Renseresultater Fuglevik Renseanlegg

Parameter	Innløp (mg/l)	Utløp (mg/l)	Renseeffekt %	Rensekrav (%)
Tot. Fosfor:	6,1	0,38		
- Middelverdi	8,5	1,0	93,8 %	90 %
- Maks.verdi	3,1	0,1		
- Min.verdi				
KOF:				
- Middelverdi	599	198	68 %	>60 %*
- Maks.verdi	1000	530		
- Min.verdi	311	93		
BOF ₅ :				
- Middelverdi	370	136		
- Maks.verdi	740	400		
- Min.verdi	150	56	64 %	>60 %*

* I utslippstillatelsen er det stilt krav til at reduksjonen av organisk stoff målt som KOF og BOF₅ skal være på "dagens nivå". MOVAR IKS har tolket dette ut fra normalt oppnåelige resultater for denne typen anlegg, som er angitt til bedre enn 60 % reduksjon.

Analyseresultatene viser at kravet til renseseffekt for fosfor er overholdt med god margin. Anlegget har også god reduksjon av organisk stoff.

I driftsåret 2013 er det registrert 143 timer med overløp, noe som er estimert til 18 018 m³.

Avviksbehandling Fuglevik Renseanlegg

Det er i driftsåret 2013 registrert 24 avviksrapporter ved anlegget.

Avvikene er registrert på disse avvikskategoriene:

Lukt: 2 avvik

Konsesjon/tillatelse: 10 avvik

Driftsavvik: 3 avvik

Strømbrydd: 4 avvik

Systemavvik: 2 avvik

HMS: 1 avvik

El.anlegg: 1 avvik

Brannvern: 1 avvik

Avløp - Fuglevik Renseanlegg

Hovedtall fra driften ved Fuglevik Renseanlegg presentert for de siste 5 årene

	2009	2010	2011	2012	2013
Tilrenning	5 100 229	4 395 632	4 704 166	4 704 026	4 118 937
Kjemikalier:					
- JKL, tonn	198	184	183	172	148
- PAX 18 tonn	868	735	724	709	731
- Polymer (avvanning), kg	3 375	4 175	3900	4525	6450
Natriumhypokloritt tonn	6	6	8,5	5,1	7,4
Slam, vann og gass:					
Slamproduksjon, tonn	4 532	3 749	3834	3216	3278
Slamproduksjon, tonn TS	927	724	767	714	790
Vannforbruk, m ³	6 100	7 160	7 300	5 641	8 437
Gassproduksjon, Nm ³	634 191	666 201	637 544	572 644	610 347
Gassforbruk gassmotor, Nm ³	156 572	191 479	213 325	162 127	243 191
Gassforbruk kjel, Nm ³	236 528	291 532	237 054	208 752	245 521
Gassforbruk fakkell, Nm ³	178 593	183 190	187 165	155 470	121 635
Oljeforbruk, m ³	3,4	10,1	6,1	22,8	39,7
Energi:					
Varmeprod. Oljekjel kWh	34 000	100 100	61 000	225 036	391 839
Varmeprod. gasskjel, kWh	1 469 198	1 515 085	1 231 966	1 244 614	1 487 964
Varme prod. Motor, kWh	465 926	597 982	578 332	445 966	601 938
Varmeproduksjon, kWh	1 969 124	2 213 167	1 871 288	1 915 616	2 481 741
El.prod. Motor, kWh	233 235	311 262	346 761	252 782	352 400
El. forbruk, kWh	1 400 566	1 393 416	1 296 837	1 411 382	1 445 400
derav kjøpt, kWh	1 167 331	1 082 154	950 076	1 158 600	1 093 000
Tot. Energiforbruk, kWh	3 370 492	3 606 585	3 168 125	3 326 998	3 927 141
Energiforbruk pr m ³ behandlet avløpsvann – kWh/m ³	0,661	0,820	0,673	0,707	0,953
Energiutnyttelse:					
% Egenprod. Energi av forbruk	64,3	67,2	68,1	60,6	62,2
% Egenprod. varme	98,2	95,5	96,7	88,3	84,2
% Egenprod. El.	16,7	22,3	26,7	17,9	24,4

Driftskostnadene inklusive netto finanskostnader utgjorde i 2013 kr 4,90 pr. m³ behandlet avløpsvann. Kommunens pris til MOVAR var fastsatt til kr. 6,10 pr. m³ (solidarisk pris).

Gassforbruk er beregnet i forhold til antall driftstimer på gassmotor og en faktor (1,5) i forhold til 2012. (Dette fordi gassmengdemålerne ikke er pålitelige).

Av større tiltak/hendelser i 2013 nevnes:

- Utisiktet utslipp av dekantert slamvann til overvannnett – Fylkesmannen ble informert og ny beredskapsrutine implementert
- Redundant løsning for felles driftskontrollanlegg for avløpsanleggene
- Oppgradering av diverse gulvarealer i anlegget

- Montert faste sugeledninger for slamsugere til de fleste bassenger.
- Ny omrører slamlager for fortykket slam
- Lagt til rette for rundpumping av fortykket slam
- Montert online TS-målere for fortykket slam
- Gjennomført beredskapsøvelse, scenario: "gasslekkasje/ gassalarm"
- Ny automatisert adgangsport
- Oppgradert diverse verneutstyr
- Forbedret rengjøringsmuligheten på rejektivannsledningene

Det har vært **139** alarmer og utrykninger til anlegget i 2013. Det har vært **54** planlagte ettersyn ved anlegget i 2013.

Avløp - Hestevold Renseanlegg

HESTEVOLD RENSEANLEGG

Hestevold Renseanlegg er et mekanisk/kjemisk renseanlegg (primærfellingsanlegg) med kalkstabilisering av slammet. Anlegget er dimensjonert for en tilførsel på 80 l/s og en organisk belastning på 9900 PE, og behandler avløpsvann fra Råde kommunes befolkning.

Tilførsel og belastning på Hestevold Renseanlegg

Tilførsel	2009	2010	2011	2012	2013
Vannmengde (m ³ /år)	532 989	449 324	559 672	601 790	536 100
Personekvivalenter (BOF ₅) middeldøgn	3 041	3 954	4 537	8 014	5 185
Personekvivalenter (BOF ₅) maksdøgn	5 512	7 830	8 569	18 450	7 553
Fosfor (kg/år)	2 788	2 781	2 555	3 501	2 694
KOF (kg/år)	193 536	225 108	300 358	329 816	234 052
BOF ₅ (kg/år)	66 616	86 609	99 353	202 914	113 204
Nitrogen (kg/år)	21 434	20 663	19 929	31 111	22 932

Tabellen viser at tilført vannmengde har hatt en relativt stor nedgang i 2013 sammenlignet med 2012. Den viser også at det har vært en vesentlig nedgang i tilførselen av organisk stoff målt som BOF₅ i 2013.

Iht. avløpsdelen i forurensingsforskriften skal anleggsstørrelsen beregnes ut fra maksimal PE (BOF₅) uke (NS9426). I denne beregningen benyttes gjennomsnittlig tilførsel fra døgnblandepøver som multipliseres med en faktor. Antall PE iht. NS9426 for 2013 er beregnet til 7 778 PE.

Dette betyr at rammen i utslippstillatelsen på 9900 PE er overholdt i 2013.

Se ytterligere kommentar og forklaring vedrørende organisk belastning i avsluttende kommentar.

Anlegget har levert prøver i henhold til utslippstillatelse og prøvetakingsplan utarbeidet av Driftsassistansen i Østfold.

Renseresultater Hestevold Renseanlegg

Parameter	Innløp (mg/l)	Utløp (mg/l)	Renseeffekt %	Rensekrav (%)
Tot. Fosfor:				
- Middelverdi	6,5	0,3		
- Maks.verdi	10,2	0,6		
- Min.verdi	2,0	0,043	96 %	90 %
KOF:				
- Middelverdi	583	98		
- Maks.verdi	1 470	150		
- Min.verdi	185	32	82 %	
BOF ₅ :				
- Middelverdi	269	55,4		
- Maks.verdi	460	83		
- Min.verdi	96	19	79 %	

Analyseresultatene viser at kravet til renseseffekt på fosfor er overholdt. Anlegget gir også en svært god reduksjon av organisk stoff. Avløpsmengden som har gått i overløp i løpet av 2013 er ca. 896 m³.

Avviksbehandling Hestevold Renseanlegg

Det er i driftsåret 2013 registrert 9 avviksrapporter ved anlegget.

Avvikene er registrert på disse avvikskategoriene:

Systemavvik: 3 avvik

Konsesjon/tillatelse: 2 avvik

Driftsavvik: 1 avvik

Strømbrudd: 3 avvik

Hovedtall fra driften:

	2009	2010	2011	2012	2013
Tilrenning	532 989	487 232	559 672	601 790	536 100
Kjemikalier:					
- PAX 18 tonn	119	100	134	135	113
- JKL, tonn	1	1	0,25		17,6
- Brent Kalk, tonn			29,34	74	69,06
- Polymer (avvanning), kg	-	-	675	725	600
- H2SO4 Svovelsyre til luktreduksjonsanlegget Liter			150	285	80
Andre innsatsfaktorer:					
Slamproduksjon, tonn	-	-	430	874	678
Med tilsatt kalk					
Slamproduksjon, tonn TS	157	157,6	195,3	312	747
Vannforbruk, m ³	1 469	2810	4816	3255	3982
El. Energiforbruk, kWh	447 916	510 800	443 340	497 000	491 600
Energiforbruk olje, kWh (9,87 kWh/l)			177 206	58 608	114 778
Energiforbruk pr m ³ behandlet avløpsvann – kWh/m ³	0,840	1,048	1,109	0,923	1,131

Avløp - Hestevold Renseanlegg

Driftskostnadene inkl. netto kapitalkostnader utgjorde i 2013 kr 19,11 pr. m³.

Kommunens pris til MOVAR var fastsatt til kr. 6,10 pr. m³ (solidarisk pris).

Av større hendelser og tiltak i løpet av året bør nevnes:

- NCC har gjennom hele 2013 jobbet med reklamasjonsarbeider – fuktgjennomtrening i vegger
- Utvendig beising av anlegget
- Flytting av prøvetakingspunkt for innløpsvann
- Montert tappeventiler på slamcontainer
- Fått på plass repoer ved fortykkermaskiner og rejektivannskasse
- Utført målinger av H₂S-gass under drift av fortykkermaskiner og utarbeidet nye rutiner for rengjøring
- Undersøkelse av gasspåvirkning hos driftsoperatør (utstyrt med personlig H₂S)
- Radonmålinger og installasjon av radonvifte
- Endringer av innvendig adgangskontroll
- Montert kjøling i tavlerom
- Innbruddsvarsling er lagt over på driftskontrollsystemet
- Luktreduksjonsanleggets luftehatt er rehabilitert etter lekkasje (reklamasjon)

Det har vært 45 alarmer og utrykninger til anlegget i 2013.

Det har vært 55 planlagte ettersyn ved anlegget i 2013.

Avsluttende kommentar

Ved gjennomgang og beregninger av analysedata fra konsesjonspålagt prøvetaking for avløpsanleggene viste det seg i 2012 at alle anleggene hadde overskridelser av utslippstillatelsene vedrørende organisk belastning.

I løpet av 2013 er Fylkesmannen og Råde kommune varslet og MOVAR har gjort undersøkelser for å finne årsaker til dette. I forbindelse med bytte til nytt laboratorium ble en annen analysemetodikk benyttet for analyse av BOF₅. Dette medførte generelt høyere BOF₅-verdier i 2012. Disse verdiene brukes til å beregne den organiske belastningen på avløpsrensaneanleggene.

I hele 2013, mens vi har undersøkt årsakene, har samme laboratorium og analysemetodikk blitt benyttet. Dette er dermed årsaken til at vi også i 2013 får høyere organisk belastning enn i 2011 og tidligere år. Dette er avklart med Fylkesmannens Miljøvernnavdeling.

Fra og med første prøvetaking i 2014 blir BOF₅ analysert

på nytt laboratorium, hvor samme metode som i 2011 og tidligere år blir benyttet.

Slamkvaliteten fra alle anleggene tilfredsstillende minimum kvalitetsklasse II, men man har hatt problemer med å oppfylle hygieniseringskravet ved Fuglevik RA pga etterkontaminering i avvanningsprosessen.

Avtalen med Råde Graveservice om disponering av slam fra MOVAR sine anlegg gikk ut 31.12.2013.

I siste halvdel av 2013 har det blitt lagt ned betydelig arbeid med å kjøre anskaffelsesprosesser for å få på plass nye avtaler på dette området.

Som tidligere har det vært utfordrende å få avsatt slammet til landbruket, spesielt på vårparten 2013.

Bransjenorm for avløpslam

MOVAR var først til å implementere Norsk Vanns bransjenorm for avløpslam. I 2013 har MOVAR bidratt til videreutvikling av Norsk Vanns bransjenorm for avløpslam i samarbeid med Norsk Vann og til opplæring av nye anleggseiere som ønsker å implementere bransjenormen.

Anleggene har som tidligere år blitt besøkt av både lokale skoler og Universitetet for Miljø- og Biovitenskap (UMB) på Ås, samt andre VA-virksomheter for erfaringsutveksling. Videre har ansatte deltatt på seminarer holdt av bl.a. Norsk Vann, hvor representanter fra MOVAR IKS også har vært foredragsholdere.

Avfallshåndtering

ORIENTERING

I 1975 ble det gitt konsesjon til fyllplass for avfall ved Solgård Avfallsplass i Moss kommune. I 1978 ble Solgård Avfallsplass etablert.

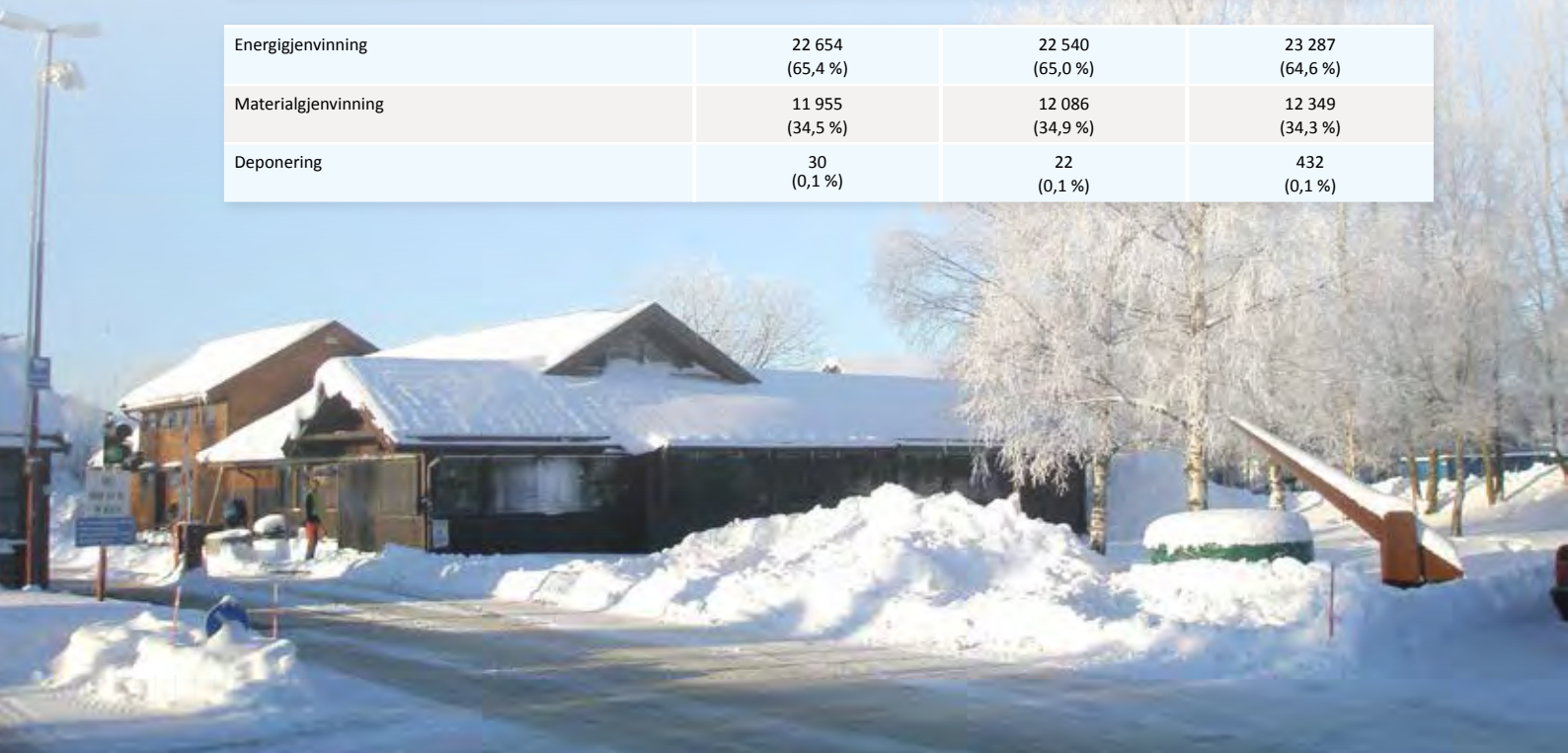
Nåværende tillatelse er datert 16.03.09. Den gjelder drift og utvikling av Solgård Avfallsplass inkludert avfallsbehandling og deponering. Den gjelder frem til deponivolumet er fylt opp i henhold til gjeldende reguleringsplaner. Hittil er

det mottatt ca. 1 321 000 tonn av totalt tilgjengelig volum tilsvarende ca. 3 mill. tonn. Antatt levetid på deponiet er stipulert til år 2070.

MOVAR har ansvaret for husholdningsrenovasjonen for kommunene Moss, Rygge, Råde, Vestby og Våler. Fra bringestasjonene, gjenbruksstasjonene og innsamlingen hos husholdningene ble avfallet gjenvunnet eller deponert som følger:

Avfallsmengder totalt fra husholdningene

Fraksjon	Tonn/år		
	2011	2012	2013
Restavfall, husholdningsrenovasjon	14 952	14 907	15 240
Brennbart avfall gjenbruksstasjoner	3 516	3 293	3 648
Farlig avfall	260	319	226
Trevirke	3 445	3 356	3 585
CCA- og kreosot impregneret trevirke	448	594	508
Ruter med PCB og klorparafiner	33	71	80
Tekstiler og sko	118	110	128
Hageavfall	3 735	3 975	4 096
Plastemballasje	303	342	369
Papp/Papir/Drikkekartonger	4 778	4 833	4 783
Glass- og metallemballasje fra mat- og drikkevarer.	1 067	1 154	1 233
Plastfolie	32	21	33
EE- avfall inkludert kuldemøbler	842	661	583
Metaller	847	801	897
Kasserte dekk	50	39	51
Gips	183	150	176
Restavfall – deponi	30	22	432
Totalt	34 639	34 648	36 068
Energigjenvinning	22 654 (65,4 %)	22 540 (65,0 %)	23 287 (64,6 %)
Materialgjenvinning	11 955 (34,5 %)	12 086 (34,9 %)	12 349 (34,3 %)
Deponering	30 (0,1 %)	22 (0,1 %)	432 (0,1 %)

Avfallshåndtering

I felles plan for håndtering av avfall i kommunene er det satt som mål at man skal øke ressursutnyttelsen i husholdningsavfallet slik at materialgjenvinning blir minst 40 vekt % innen 2021. I 2013 var materialgjenvinningen 34,3 vekt %.

Vi ser at den prosentvise mengden avfall til materialgjenvinning er å anse som stabil eller reduseres svakt i perioden 2011 til 2013. I samme periode har vi en svak økning av den prosentvise mengden avfall til energigjenvinning. Vi skulle gjerne sett at den prosentvise andelen til materialgjenvinning hadde en økning på bekostning av den prosentvise andelen til energigjenvinning.

I felles plan for håndtering av avfall i kommunene er det satt som mål at mengde restavfall pr. innbygger reduseres med 10 % i forhold til 2010 nivå innen 2021. I 2013 var mengden restavfall 259 kg/innbygger mot 264 kg i 2010.

Vi fortsetter arbeidet med å endre kildesorteringssystemene hos husholdningene. Målet er et likt eller tilsvarende system i hele regionen. Omleggingen er så langt utført i sin helhet i kommunene Moss, Vestby og Våler. I Rygge kommune leveres plastfraksjonen fortsatt sammen med restavfallet. Vi mener at endringene i våre innsamlingsystemer vil medføre redusert mengde til energigjenvinning og økt mengde til materialgjenvinning.

Da vi er av den oppfatning at andelen av avfallet til materialgjenvinning kan og bør økes forsetter vi arbeidet med endringer av avfallsstrømmene.

Felles plan for håndtering av avfall i regionen

Det var nedsatt en arbeidsgruppe bestående av ansatte i kommunene Moss, Rygge, Råde, Vestby og Våler. Arbeidsgruppens mandat var å utarbeide en felles plan for håndtering av husholdningsavfall i regionen. Planen er til behandling i de kommunale organer. Målet er å få en likelydende plan for håndtering av husholdningsavfall i regionen. Kommunenes behandling av planen vil gi føringer for MOVARs arbeid innenfor avfallsområdet i tiden som kommer.

Intensjonen med planen er å utvikle en felles og miljøvennlig avfallshåndtering i regionen i planperioden (2012-2021). Vi anser planarbeidet som et viktig bidrag til å øke samkjøring- og effektiviseringsgevinsten.

I planen fremkommer en rekke forslag til mål, forbedringer og endringer. Så langt er planen behandlet i kommunene Moss, Rygge, Råde og Våler samt MOVAR.

Planens hovedmål er som følger: Innen 2021 skal kommunene i Mosseregionen redusere restavfalls-

mengden, øke ressursutnyttelsen av generert avfall, bedre effektiviteten i innsamling og behandling, bidra til å få miljøgifter ut av kretsløpet, redusere klimakonsekvenser samt øke kundetilfredsheten.

For å utdype hovedmålene settes følgende delmål innen 2021:

- Restavfallsmengden per innbygger reduseres med 10 % med 2010 som referanseår.
- Øke ressursutnyttelsen i avfallet, bl.a. gjennom å øke materialgjenvinningen til 40 vekt % av generert mengde husholdningsavfall (33,6 vekt % i 2010).
- Bedre effektiviteten i innsamling og behandling, bl.a. gjennom mer ensartede oppsamlings- og innsamlingsløsninger, samt justerte lokale rammebetingelser som fremmer fleksible løsninger på tvers av kommunegrensene.
- Reduserte klimautslipp fra innsamling og behandling av avfall.
- Øke kundetilfredsheten, bl.a. gjennom:
 - tjenestetilbud som gjør det enkelt å gjøre rett
 - abonnenten skal føle at de bidrar til å redusere miljøulempene
 - fleksibelt tjenestetilbud
- Redusere negativ påvirkning av helse og miljø, herunder minimum innsamlingsgrad på 4,0 kg/innbygger for farlig avfall fra husholdningene.

Nye vedtekter og avfallsnorm

Som en videreføring av arbeidet med «Felles plan for håndtering av avfall i regionen» har arbeidsgruppen utarbeidet forslag til endring av «Forskrift om håndtering av husholdningsavfall» og ny «Renovasjonsteknisk avfallsnorm for Moss, Rygge, Råde, Vestby og Våler kommune».

Disse er nå vedtatt i Moss og til behandling i kommunene Rygge og Råde.

Innsamling og transport i egen regi

I 2012 ble det utført en utredning hvor det vurderes om MOVAR bør utføre innsamling og transport av husholdningsavfall og slam i egen regi. Som en følge av dette er det i 2013 utført en spørreundersøkelse blant MOVARs abonnenter. Denne utredningen er ikke ferdig behandlet.

Lærekandidat

Arbeidsoppgavene i avfallsbransjen øker i omfang og krever stadig mer kompetanse. Vi har ønske om å bidra til denne kompetansehevingen. Fra høsten 2012 tilknyttet vi oss en lærekandidat i gjenvinningsfaget.

Prøvenemda

I 2013 har MOVAR videreført sitt engasjement i prøve-

Avfallshåndtering

nemda for gjenvinningsfaget i Østfold. Av totalt fire medlemmer i prøvenemnda for gjenvinningsfaget i Østfold er to oppnevnt fra renovasjonssektoren hos MOVAR.

Miljøtiltak i 2013

I 2013 har vi videreført vårt engasjement for å redusere miljøulempene for våre omgivelser. De mest ressurskrevende miljøtiltakene i 2013 har som tidligere år vært arbeidet med å holde deponigassutslipp inkludert lukkt, på et akseptabelt nivå samt forsøke å redusere negative påvirkningene på miljøet.

Fra et aktivt deponi vil det fra tid til annen være noen luktulempere og deponiet vil således aldri bli luktfritt.

Et annet omfattende og viktig miljøtiltak er miljøoppfølgingsprogrammet "Overvåkningssystem for registrering og beskyttelse mot vannforurensning". Miljøet ved Solgård Avfallsplass overvåkes ved å ta prøver fra 12 omkringliggende grunnvannsbrønner og 4 bekkestasjoner.

Plasseringen av deponiet på Solgård Avfallsplass medfører spesielle utfordringer i forhold til nærheten til E6, bebyggelse, industri og kjøpesenter. Fordelene er korte transportavstander for avfall til og fra anlegget, samt mulighet for utnyttelse av energien i deponigassen. Dette har endret målsettingen med den daglige driften av deponigassanlegget fra maksimalt uttak av deponigass til produksjon av deponigass til energiformål. Vi startet opp eksterne leveranser av deponigass til energiformål i april 2010.

Vi har en målsetting om at mer en 80 % av deponigassen skal benyttes til energi innen 2017. Vi benytter i dag 49 % av totalproduksjonen av deponigass til energiformål mot 39 % i 2012.

Tiltak for å redusere miljøulempene 2013:

- Aktivitetsplan mot luktulempere følges opp.
- Videre optimalisering av driften av prosessanlegg for deponigass. Dette gir oss en bedre styring og drift av anlegget samt verdifull informasjon.
- Videreført arbeidet med å påføre luktreduserende avfall og dekkmasse på deponiet.
- Kontakt og utveksling av erfaring med personale på andre deponier og fagmiljøer.
- Jevnlige lukterunder på deponiområdet og/eller i nærområdene.
- Videreført ordningen med eksternt luktpanel i nærområdene til deponiet.
- Benyttelse av luktkloggen gir oss informasjon.
- Benyttelse av H₂S-målere hos alle ansatte som er på deponiet, for registrering av lukt.
- Videreføre ordningen med kontroll av avfall til deponering. Vi er spesielt oppmerksomme på biologisk

nedbrytbart avfall, gips, våtorganisk avfall, illeluktende avfall og farlig avfall.

- Stanset mottak av avfall med sterk lukt.
- Videreføre ordningen med kontroll av jord-, dekk- og betongmasser.
- Videreføre arbeidet med kontroll og tildekking av områder på deponiet hvor vi har hatt luktutslipp eller hvor dekklaget er tynt.
- Program for bekjempelse av skadedyr.
- Felling av viltarter som gjør skade.
- Kontroll med sigevann og grunnvann.
- Ferdigstilt arbeidet med innbygging av omlastingsstasjonen på Solgård Avfallsplass. Den tas i bruk på nyåret 2014.
- Startet opp arbeidet med vurdering av biogass som drivstoff som et alternativ til diesel på renovasjonskjøretøyene.

I forslag til strategisk plan for MOVAR IKS er det utarbeidet følgende mål for driften:

- MOVAR skal organisere og utføre renovasjonstjenestene slik at kvalitet og kostnadsnivå blir attraktive for regionens innbyggere uten at det går på bekostning av miljøet.
- MOVAR skal organisere og drifte virksomheten slik at den er attraktiv som mottaker og sluttbehandler av avfall fra næringslivet.
- MOVAR skal arbeide for at materialgjenvinningsgraden for innsamlet kildesortert husholdningsavfall skal overstige 29 % innen utgangen av 2015 og 33 % innen utgangen av 2020.
- MOVAR skal opprettholde og utvikle Solgård Avfallsplass som en moderne avfallsplass med vekt på miljøinteresser og fornuftig økonomi. Hensynet til innbyggernes miljøinteresser skal vektlegges spesielt. Det vil si at tiltak mot lukt, støy, innsyn og andre negative konsekvenser av virksomheten skal prioriteres.
- MOVAR skal øke servicegraden ved gjenbruksstasjonene samtidig med at det legges vekt på enda bedre sorteringsløsninger. Materialgjenvinningsgraden for gjenbruksstasjonen skal overstige 47 % innen utgangen av 2015 og 50 % innen utgangen av 2020.
- MOVAR skal bistå kommunene slik at de velger renovasjonsløsninger i miljøets interesse, for eksempel kildesorteringsløsninger.
- MOVAR skal vedlikeholde og videreutvikle kontrollsystemer som avdekker eventuelle utslipp og bidrar til å identifisere kilden.
- MOVAR skal videreutvikle mottaket for farlig avfall.
- MOVAR skal produsere og stimulere til utnyttelse av avfallsbasert energi i regionen.

Avfallshåndtering

For å tilfredsstille konsesjonskravene og forslag til strategisk plan for MOVAR IKS er følgende hovedkonsept lagt til grunn for driften av renovasjonssektoren:

- MOVAR skal ivareta ønsket kvalitet og miljøinteresser innen avfalls- og renovasjonstjenestene gjennom: Kompetanseutvikling av medarbeidere for å sikre god kundebehandling og en best mulig teknisk/økonomisk drift. Tett kontakt med myndigheter og fagmiljøer i inn- og utland for å møte nye krav og kunne ta i bruk ny viten og teknologi. Inneha god kompetanse innen avfallshåndtering og tilhørende miljøutfordringer.
- MOVAR skal med mottaksavgifter som virkemiddel drifte Solgård Avfallsplass på en måte som balanserer miljøinteresser, behov for inntjening og ønsket levetid.
- MOVAR skal i miljøets interesse og behovet for en effektiv og god tjeneste for befolkningen arbeide for kildesortering og felles renovasjonssystemer i hele regionen.
- MOVAR skal ivareta myndighetenes krav til sikker behandling ved å etablere et bemannet mottak for farlig avfall. Man oppnår en riktigere fordeling av kostnader og bedre kontroll. Dagen innsamlingsløsninger videreføres/utvikles for farlig avfall og EE-avfall.
- MOVAR vil øke lønnsomheten ved å etablere nye forretningsområder innenfor eller i tilknytning til fag feltet, for eksempel produksjon og salg av energi.
- MOVAR skal drive holdningsskapende virksomhet blant annet gjennom oppsøkende virksomhet og kontakt med skoler og andre befolkningsgrupper.
- MOVAR skal redusere negativ miljøpåvirkning for innbyggerne ved å videreutvikle systemer for gassopp samling og tetting av deponiet, skjerming for innsyn ved inngjerding og/eller vegetasjon, strukturerte rutiner for kontinuerlig oppfølging av negative effekter av virksomheten, herunder reduksjon av fugleplager.

Ved årets utgang var det 23 heltidsansatte og 14 deltid-ansatte i renovasjonssektoren, herav 7,7 årsverk på seksjonen for husholdningsrenovasjon.

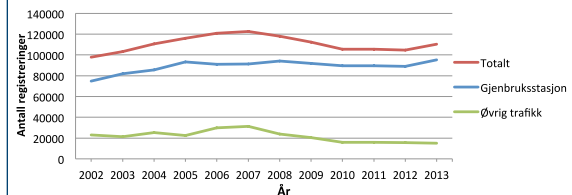
Avvik

I 2013 ble det registrert 17 avviksrapporter. Ingen av avvikene har medført akutt forurensning.

Solgård Avfallsplass

I overkant av 110 000 kjøretøy ble registrert inn på Solgård Avfallsplass, noe som er en økning på ca. 5 000 registreringer i forhold til året før. I 2013 gikk det i gjennomsnitt ca. 44,5 kjøretøy over vekta hver time. Dette er samme gjennomsnitt som året før, årsaken er flere timer åpent hver uke grunnet ekstra langdag på onsdager fra midten av april.

ANTALL REGISTRERINGER PÅ SOLGÅRD AVFALLSPASS

Kompostering av hageavfall

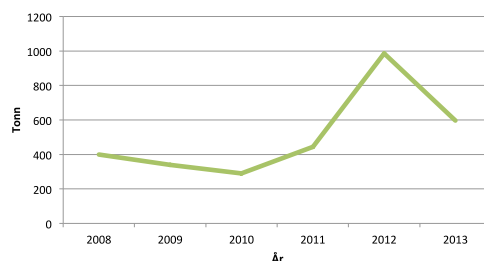
I 2013 ble det tatt i mot i overkant av 4 096 tonn hageavfall på våre gjenbruksstasjoner.

Hageavfallet kvernes og legges i ranker for kompostering. Finfraksjonen blir liggende til ettermodning og kontrolleres ved analyser før salg.

Noe av det kvernete hageavfallet brukes i forbindelse med kompostering av masser internt på Solgård Avfallsplass.

I 2013 ble det solgt 597 tonn Solgård - kompost. Ved kjøp av kompost deles det ut brukerveiledning og varedeklarasjon.

KOMPOST SOLGT SISTE 5 ÅR

Deponigassanlegget

Driften av deponigassanlegget har i store deler av 2013 vært preget av deponigassbrønner med lav metankonsentrasjon. Det har medført at det totale uttaket av deponigass har gått ned i forhold til året før.

Det tekniske utstyret i prosessbygg og fordelingsentral har fungert stabilt gjennom året.

Deponigassen som tas ut benyttes til varmtvann, oppvarming av egne bygg, faking samt salg av gass til energi. Driften av gassanlegget er en balanse mellom best mulig energiutnyttelse av gassen og å hindre diffust utslipp av deponigass til omgivelsene. Ved luktulempere fra deponiet til våre omgivelser vil vi legge om driften av deponigassanlegget, slik at reduksjon av de diffuse utslippene vil prioriteres.

Avfallshåndtering

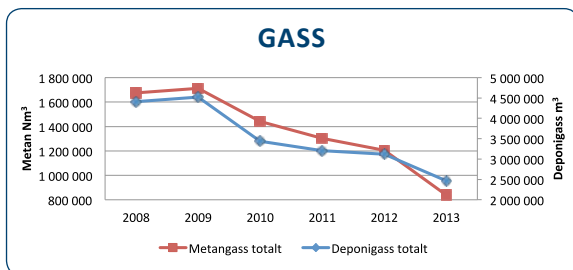
Det er ikke bygget flere brønner eller utført noen endringer på gassanlegget i 2013.

Deponigassanlegget består av ca. 6 550 m med perforerte gassdreneringsrør og ca. 12 550 m overføringsledning til prosessanlegget.

Utnyttelse av deponigassen 2013

Totalt deponigassuttak	2 463 082 Nm ³	100 %
Andel deponigass til fukling	1 257 167 Nm ³	51 %
Andel deponigass til salg	1 177 523 Nm ³	48 %
Andel deponigass til intern oppvarming	28 392 Nm ³	1 %

Andel metan i deponigassen i gjennomsnitt 34 %

Av andel solgt deponigass er alt brukt til produksjon av varme.

Deponigassanlegget har vært i drift i 8 717 timer, dette tilsvarer ca. 99 % opptid i 2013 og et snittuttak på ca. 283 Nm³/timen.

Siden oppstarten i 1999, har vi tatt ut til sammen 37 767 128 Nm³ deponigass.

Gassmengder pr. år (Nm³)

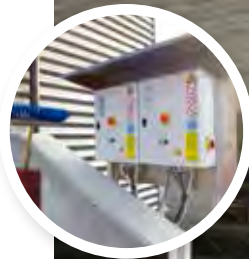
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Deponigass totalt	4 407 607	4 519 629	3 440 030	3 209 705	3 115 163	2 463 082
Metangass totalt	1 674 891	1 712 939	1 441 373	1 303 140	1 205 568	837 448

Metan er en klimagass som er 21 ganger kraftigere enn CO₂. Vårt mål er derfor å samle opp å behandle mest mulig ved forbrenning/varmfukling for å redusere miljøbelastningen.

Farlig avfall

På Solgård er det mottak for farlig avfall fra private husholdninger samt bedrifter med mindre mengder farlig avfall. Ved Vestby Gjenbruksstasjon er det kun mottak av farlig avfall fra private husholdninger.

Farlig avfall som vi ikke behandler selv, blir sendt videre til godkjent anlegg for destruksjon eller gjenvinning.

Avfallshåndtering

Vi har som målsetting å øke innsamlingsgraden av farlig avfall fra husholdningene til minimum 4,0 kg/innbygger innen 2021. Innsamlingsgraden var 2,8 kg/innbygger for 2013.

Her er vi langt unna måloppnåelsen og det må settes av betydelige ressurser i de kommende år. I 2013 er det igangsatt et arbeid for å vurdere nødvendige virkemidler, effekt, arbeidsomfang og økonomi for styrke innsamlingen av farlig avfall. Det er her riktig å gjøre oppmerksom på at trykkimpregnert trevirke, asbest og vinduer med PCB eller klorparafiner holdes utenom målsettingen for innsamlingsgrad av farlig avfall.

Videresendt farlig avfall (kg/år)

Stoff nr.	Fraksjon	2012	2013
7011	Spillolje	2 256	13 939
7012	Spillolje ikke ref. berettiget	983	1 817
7092	Blyakkumulatorer	47 949	47 513
7084	Andre småbatterier (Li-/ NiCD-/	2 128	2 411
7093	NiMH-/ alkaliske batterier		
7094			
7055	Lightere	30	50
7085	Amalgam	28	3
7051	Maling, lim og lakk	122 033	117 157
7123	Herdere, Organiske peroksider	326	88
7022	Oljeforurenset masse	361	848
7021	Olje og fettavfall	340	318
7021	Tonere	340	741
7211	PCB – ruter	31 816	31 403
7024	Oljefilter	840	438
7111	Plantevernmidler uten kvikksølv	1 192	1 299
7042	Bremse- og kjølevæske uten halogen	1 741	1 325
7055	Spraybokser	2 857	3 580
7023	Drivstoff-Fyringsolje	4 161	6 067
7133	Rengjøringsmidler	5 121	4 770
7081	Kvikksølvholdig avfall	15	8
7091	Uorganiske salter	2 455	238
7097	Uorganiske løsninger og bad	49	0
7134	Surt organisk avfall	154	179
7135	Basisk organisk avfall	67	42
7121	Polymeriserende stoff/isocyanater	1 878	1 620
7122	Sterkt reaktivt stoff	158	28
7131	Syrer uorganiske/organiske	439	508
7132	Baser uorganiske	1 131	1 447
7042	Organiske løsemidler uten halogen	3 336	4 334
7041	Organiske løsemidler med halogen	215	74
7152	Organisk avfall uten halogen	447	1 560
7151	Organisk avfall med halogen	434	383
7158	Ruter med Klorparafiner	39 631	54 708
7210	PCB- kondensatorer	0	8
7220	Fix/fremkaller	238	249
7086	Sparepærer/Lysstoffør/annet	4 111	4 081
7261	Gassflasker inneh. Metan/Propan	6 223	8 297
7155	Bromerte flammehemmere	7 930	10 590
7156	Ftalater (Vinylbelegg, vinylister, osv.)	15 868	7 800
	Emballert og videresendt farlig avfall	309 281	329 921

Farlig avfall til deponering (tonn/år)

Stoff nr.	Fraksjon	2010	2011	2012	2013
7250	Asbest og eternitt	718	322	573	493
7096	Avfall fra sandblåsing	0	66	7	0

CCA- og kreosotimpregnert trevirke (tonn/år)

Stoff nr.	Fraksjon	2010	2011	2012	2013
7154/7098	CCA- og kreosotimpregnert trevirke til mellomlager	437	448	594	644
7154/7098	CCA- og kreosotimpregnert trevirke videresendt	707	727	801	508

Oljeholdig slam og masser til kompostering (tonn/år)

Stoff nr.	Fraksjon	2010	2011	2012	2013
7022	Oljeholdig slam			960	1025
7022	Oljeholdige masser	720	1000	0	0
1604	Oljeholdige masser			20	80

Kompostering av oljeholdige gravemasser og oljeholdig slam er tidkrevende noe som medfører at denne type kompostering er plasskrevende. I 2013 ble det frigjort 678 tonn ferdigkomposterte masser som ble brukt som daglig tildekking på deponi.

Avløpsslam

Slam fra MOVARs 3 avløpsrensaneanlegg tas i mot ved Solgård Avfallsplass. Håndteringen av avløpsslammet utføres av sektor for vann og avløp. Håndteringen av avløpsslam på vårt område medfører fortsatt en rekke miljømessige utfordringer, blant annet med hensyn til lukt, sigevann og arealdisponering.

Omlastingsstasjon

Restavfall fra husholdninger og fra MOVAR Næring, samt brennbart restavfall / biologisk nedbrytbart avfall fra gjenbruksstasjonene, blir mottatt ved omlastingsstasjonen. Avfallet omlastes fortløpende og transporteres videre til energigjenvinning. I følge vår avtale med forbrenningsanlegget kan vi blande inn CCA- og kreosotimpregnert trevirke.

Det legges vekt på at alt restavfall er opplastet i containere ved arbeidstidens slutt. I dag utgjør dette 3 til 4 fulle vogntog pr. dag. Totalt ble det omlastet og videresendt 19 715 tonn brennbart avfall og 508 tonn CCA- og kreosotimpregnert trevirke.

Sorterte fraksjoner fra husholdningene som glass- og metallemballasje fra mat- og drikkevarer blir omlastet før videre sending til materialgjenvinning. Papp, papir, drikkekartong og plastemballasje fra husholdningene leverer renovasjonskjøretøyene direkte til ekstern mottaker.

Det praktiske arbeidet med innbygging av omlastingsstasjonen som ble igangsatt i slutten av september 2012 har pågått gjennom hele året og bygget ble tatt i bruk i starten av 2014.

Avfallshåndtering

Innbyggingen av omlastingsstasjonen har til hensikt å redusere omfanget av skadedyr, fugleplager, fuktighet i avfallet samt lukt og flygeavfall i nærområdet.

Deponi

Vi har i 2013 kun tatt i mot ca. 11 000 tonn avfall til deponering hvorav 7 720 av disse er lagt på eget deponi for avfall med TOC under 5 % og 493 tonn er asbest/eternitt. I tillegg har vi mottatt 3 500 tonn dekkmasse. Det ligger ca. 12 000 tonn avfall på mellomlager. Dette er avfall som ligger som beredskap tilfelle lukt eller brann.

Det har vært en økning i mengde avfall til deponering i forhold til 2012.

I løpet av året har det vært en del henvendelser fra konsulent-, entreprenør- og avfallsselskaper angående mottak av forurensete jord- og gravemasser, men foreløpig har ikke dette medført vesentlige mengder til deponering.

For avfall som mottas til deponering følges prosedyre for mottak og kontroll. I tillegg til visuell kontroll ved mottak ble det gjennomført 25 stikkkontroller.

Sigevann

Sigevannet fra Solgård Avfallsplass sendes til Kambo Renseanlegg via Moss kommunes ledningsnett. I 2013 er det samlet opp og videresendt 113 732 m³ sigevann. I snitt utgjør dette ca. 3,6 l/s. Dette er en nedgang fra 2012 på 1,8 l/s. Det tas regelmessig ut prøver fra sigevann og sigevannssediment.

Overvåkningssystem for registrering og beskyttelse mot vannforurensning

Miljøet ved Solgård Avfallsplass overvåkes ved å ta prøver fra 12 omkringliggende grunnvannsbrønner og 4 bekkestasjoner. I tillegg befares fyllplassens ytre områder for å observere eventuell forurensning. Grunnvannsbrønnene er plassert etter en hydrogeologisk vurdering. Bekkestasjonene fanger opp vann fra skog, myr, dyrket mark, Patterødtjernet og Noretjernet. Vann fra 2 av grunnvannsbrønnene nedstrøms deponiet pumpes over til sigevannsystemet siden en ukjent mengde sigevann infiltreres diffust til grunnvannet i dette området.

Den beregnede diffuse utlekkingen er lavere enn akseptabel lekkasje i henhold til Miljødirektoratets veileder.

I tillegg til to grunnvannsbrønner hvor vannet pumpes over til sigevannet er det grunnvannsbrønner nedstrøms deponiet som viser tidvis sigevannspåvirket grunnvann.

Resultatet fra overvåking av bekkeprøvene viser at det er lite som tyder på påvirkning av deponiet på bekken.

Overvåking og beskyttelse mot luftforurensning

Det utføres regelmessig luktkontroll på deponiet og i nærområdene rundt Solgård Avfallsplass. Denne kontrollen avdekker sporadiske luktulempere blant annet i forbindelse med håndteringen av slam, omlastingen av husholdningsavfall og diffuse utslipp av deponigass. I 2013 er det mottatt 4 henvendelser fra luktpanelet og andre personer utenom MOVAR-systemet. Vi mener at kun 3 av disse henvendelsene kan relateres til driften ved Solgård Avfallsplass. Disse henvendelsene gjelder lukt i områdene Solgård Skog og Hanan.

Det er foretatt 30 luktregistreringer fra MOVARs egne ansatte som vi mener er relatert til driften ved Solgård Avfallsplass. I tillegg ble det foretatt 48 lukterunder.

I 2013 er luktpanelet redusert fra 10 til 7 medlemmer etter en undersøkelse om hvem som fortsatt ønsket å delta. Registrering av lukttype og opphav er et viktig ledd i arbeidet med å holde luktulempene på et akseptabelt nivå.

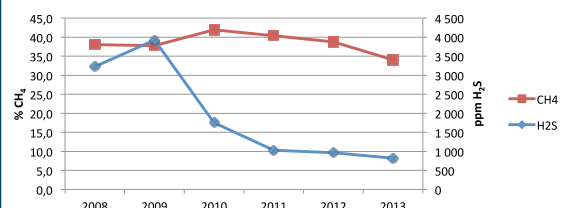
Deponigass består av mange forskjellige gasser. Metan (CH₄) som er en av hovedbestanddelene er luktfri, mens hydrogensulfid (H₂S) som bare forefinnes i små mengder har en lav lukterskel. Oversikten under viser gjennomsnittlig konsentrasjon av H₂S i deponiet i perioden 2008-2013.

Gjennomsnittlig H₂S konsentrasjon (ppm) i samlestock

	2009	2010	2011	2012	2013
H ₂ S	3 926	1 756	1 030	964	821

Vi ser at siden 2010 har både metankonsentrasjon og H₂S konsentrasjonen avtatt i deponigassen

UTVIKLING AV METAN OG HYDROGENSULFID

Gjenbruksstasjonene

I strategisk plan for MOVAR er det satt et mål om en materialgjenninningsgrad ved våre gjenbruksstasjoner på over 47 % innen utgangen av 2015 og over 50 % i 2020. I 2013 var materialgjenninningsgraden på 43,0 %. I 2012 var materialgjenninningsgraden på 44,3 %.

For å oppnå målsettingen angående materialgjenninningsgrader bør ressursene til veiledning, oppfølging og kontroll økes vesentlig. Arealene som er satt av til gjenbruksstasjonene er mindre enn behovet, dette gjør arbeidet på gjenbruksstasjonene utfordrende.

Avfallshåndtering

Avfallsmengder fra husholdning og næring til gjenbruksstasjonene.

Tonn/år	Solgård		Vestby		Solgård og Vestby	
	2012	2013	2012	2013	Totalt 2012	Totalt 2013
Trevirke	2 932	3 103	424	482	3 356	3 585
Farlig avfall	295	310	24	20	319	330
CCA- og kreosot impregneret trevirke	519	561	75	83	594	644
Restavfall - forbrenning	2 908	3 162	456	482	3 364	3 644
Plastfolie	20	32	1	1	21	33
Forbrukerelektronikk	236	315	37	36	273	351
Glass- og metallemballasje fra mat- og drikkevarer.	11	10	1	1	12	11
Kuldemøbler	73	77	10	10	83	87
Metaller	686	770	115	127	801	897
Papp/Papir/Drikkekartonger	347	384	55	51	402	435
Næringselektronikk	165	192	18	34	183	226
Plastemballasje	9	8	2	0,1	11	8
Hvitevarer	107	125	15	20	122	145
Klær og sko	6	4	1	1	7	5
Kasserte dekk	34	41	5	10	39	51
Gips*	150	176	-----	-----	150	176
Hageavfall	3 725	3 848	250	248	3 975	4 096
Restavfall - deponi	22	375	0	57	22	432
Totalt	12 251	13 499	1 483	1 657,1	13 734	15 156
Energigjenvinning					7 633 (55,6 %)	8 203 (54,1 %)
Materialgjenvinning					6 079 (44,3 %)	6 521 (43,0 %)
Deponering					22 (0,1 %)	432 (2,9 %)

*Det er ikke egen utsortering av gips på Vestby Gjenbruksstasjon.

Solgård Gjenbruksstasjon

I overkant av 95 000 biler er registrert inn på gjenbruksstasjonen. Dette er en økning i overkant av 6 000 biler fra 2012. Fra midten av april ble ordningen med en ekstra langdag på onsdager satt i drift. Samlet ordinær åpningstid pr. uke økte fra 46,5 timer til 50,5 timer. Fra midten av april og frem til 31.12 var det ca. 2,5 % av besøksmassen eller 2 349 kjøretøy som har valgt å benytte seg av langåpent på onsdag.

Fortsatt er det slik at gjenbruksstasjonen fremstår som uoversiktlig og i minste laget da det stadig stilles krav til økt sortering noe som igjen krever flere fraksjoner.

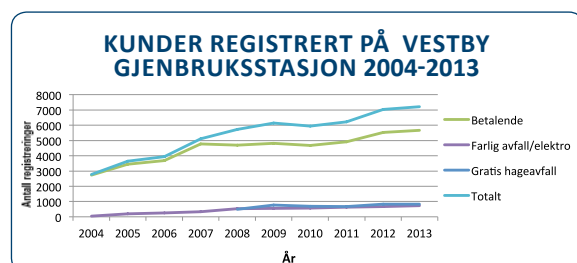
Det ble sortert ut 44,3 % til materialgjenvinning, 52,9 % til energigjenvinning og 2,8 % til deponering.

Samarbeidet med attføringsbedriften KIAS om gjenbruk av sykler er også videreført i år.

På gjenbruksstasjonen selges saltblandet strøsand i sekker på 25 kg. Vi registrerer at tilbudet blir verdsatt selv om det ikke utgjør et stort volum.

Vestby Gjenbruksstasjon

Ca. 7 200 biler er registrert inn på gjenbruksstasjonen. Det tilsvarer i overkant av 73 biler pr. dag eller rett i overkant av 18 biler i timen. Dette er en økning på ca. 2,6 % i forhold til 2012.

Det ble sortert ut 32,6 % til materialgjenvinning, 64,0 % til energigjenvinning og 3,4 % ble sendt til deponering.

Disponibelt areal til stasjonen dekker ikke dagens behov.

Elektrisk og elektronisk avfall (EE- avfall)

MOVAR tar imot EE- avfall fra både husholdninger og næringsvirksomhet. Vi har plikt til å sørge for at det eksisterer et tilstrekkelig tilbud til innbyggerne.

Avfallshåndtering

MOVAR er godkjent som regional oppsamlingsplass for næringselektronikk og forbrukerelektronikk. Vi mottar, sorterer og videresender avfallet.

Noe av EE- avfallet er farlig avfall, dette gjelder lysstoffrør og sparepærer. Dette blir pakket og deklarerert før det sendes videre til behandlingsanleggene. Den landsomfattende ordningen med bransjeavtaler for retur av EE-avfall mellom miljøvernmyndighetene og returselskapene har gjennom året fungert etter hensikten.

Priser

På Solgård Avfallsplass betaler alle etter innveid mengde. Ved Solgård Gjenbruksstasjon var prisen for sortert avfall kr. 1090,- pr. tonn inkl. mva., med en minstepris på kr. 50,- inkl. mva.

Enkelte fraksjoner som EE- avfall, farlig avfall og hageavfall var avgiftsfritt å levere for privathusholdningene.

Ved Vestby Gjenbruksstasjon er prisen basert på hva slags kjøretøy som benyttes ved levering.

Sluttbehandlingsavgiften til staten var kr. 289,- pr. tonn eks. mva. for avfall til deponi i 2013.

Husholdningsrenovasjon

Det har vært til dels store problemer med innføringen av ny versjon av dataprogrammet som benyttes til å håndtere renovasjonsordningene. For øvrig har 2013 vært et år med tilnærmet normal driftssituasjon i det ingen av kommunene har endret sine innsamlingsmodeller. Dette har gitt verdifulle erfaringer med tanke på hva som kreves av ressurser for å nå målene om servicenivå og innsamling av kildesortert husholdningsavfall.

Helt på slutten av året ble det anskaffet varebil og tilhenger utstyrt for de aller fleste serviceoppgaver som informasjon, kontroller og komplettering av oppsamlingsutstyr. Det er også anskaffet ny gaffeltruck til lageret for oppsamlingsmaterieil.

Arbeidet med nytt konkurransegrunnlag for innsamling og transport av husholdningsavfall er i slutfasen. I konkurransen vil det bli vurdert bruk av biogass som drivstoff.

Lageret for oppsamlingsutstyr ble omorganisert i 2012 og årets drift viser at dette var en vellykket operasjon. Bedre oversikt bidrar til mindre varebeholdning, rettidige innkjøp og mindre tidsforbruk ved montering av beholdere og ekspedering av ordre.

Endelig registreres det at abonnentene fortsatt benytter seg av fleksibiliteten i renovasjonsordningene (med unntak

av Råde). På den ene siden krever dette mye ressurser, men på den andre gir det fornøyde abonnenter og stor kontaktflate.

Husholdningsavfall tonn pr. år

	2010	2011	2012	2013
Moss kommune:				
Restavfall				
Glass- og metallemballasje fra mat og drikkevarer.	6 488	6 532	6 512	6 577
Papir/drikkekartonger	472	491	488	538
Klær og sko	1 873	1 890	1 794	1 961
Plastemballasje	36	41	34	32
Total	8 928	9 101	8 995	9 282
Rygge kommune:				
Restavfall				
Glass- og metallemballasje fra mat og drikkevarer.	3 282	3 279	3 214	3 260
Papir/drikkekartonger	150	199	255	248
Klær og sko	635	817	947	957
Plastemballasje	43	45	43	53
Total	4 110	4 340	4 459	4 518
Råde kommune:				
Restavfall				
Glass- og metallemballasje fra mat og drikkevarer.	1 478	1 498	1 510	1 530
Papir/drikkekartonger	67	69	73	76
Klær og sko	547	474	458	440
Plastemballasje	17	16	17	10
Total	2 109	2 057	2 058	2 056
Vestby kommune:				
Restavfall				
Glass- og metallemballasje fra mat og drikkevarer.	2 980	2 859	2 848	3 001
Papir/drikkekartonger	177	235	254	277
Klær og sko	790	919	948	902
Plastemballasje	21	15	15	24
Total	4 040	4 136	4 194	4 345
Våler kommune:				
Restavfall				
Glass- og metallemballasje fra mat og drikkevarer.	791	784	823	872
Papir/drikkekartonger	69	54	73	83
Klær og sko	272	282	284	285
Plastemballasje	1	1	1	5
Total	1 155	1 158	1 218	1 291
Sum innsamlet	20 342	20 792	20 924	21 492
Herav til energigjenvinning	15 019 (74 %)	14 952 (72 %)	14 907 (71 %)	15 240 (71 %)
Herav til materialgjenvinning	5 323 (26 %)	5 840 (28 %)	6 017 (29 %)	6 252 (29 %)

Tabellen viser at den totale avfallsmengden har økt med 568 tonn (2,7 %) sammenlignet med 2012. Mengden til energigjenvinning (forbrenning) økte med 333 tonn (2,2 %). Avfall til materialgjenvinning økte følgelig med 235 tonn (3,9 %).

Moss kommune har ca. 3 % økning i den totale avfallsmengden, men det positive er at det aller meste av denne økningen finnes som utsorterte fraksjoner til materialgjenvinning. For øvrig har det gjennom året vært problemer

Avfallshåndtering

med uttak av riktig antall beholdere fra kommunens database. Dette har medført komplikasjoner i oppgjøret mot renovatøren.

Rygge kommune har drøyt 1 % økning i den totale avfallsmengden, og denne fordeler seg relativt jevnt på alle avfallsfraksjonene. Unntaket er glass- og metallemballasje fra mat- og drikkevarer som viser en marginal nedgang.

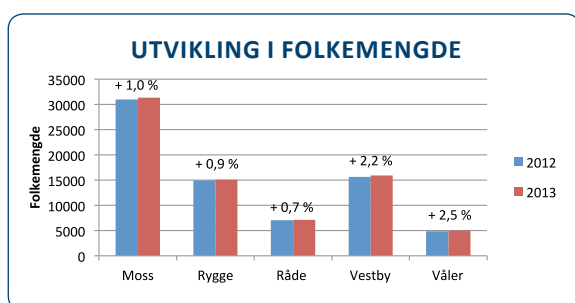
Råde kommune har ingen endring i innsamlet avfallsmengde. Det ble heller ikke i år tatt beslutning i spørsmålet om utvidet kildesortering (innsamlingsordning).

Vestby kommune har drøyt 3 % økning i den totale avfallsmengden. Restavfallsmengden har økt med 153 tonn, og kildesorteringsfraksjonen papp, papir, drikkekartonger er redusert med 46 tonn. Dette er en negativ utvikling som det ikke er funnet forklaring på.

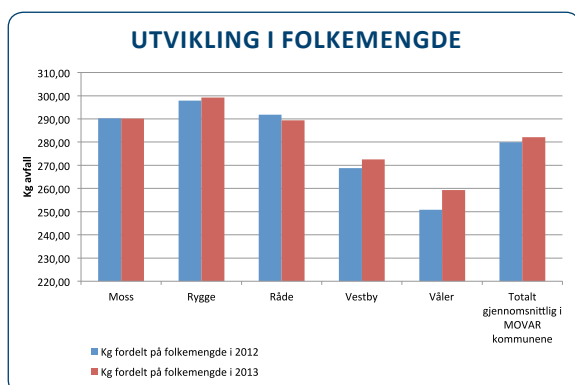
Våler kommune har godt over 5 % økning i den totale avfallsmengden noe som i vesentlig grad skyldes at restavfallsmengden alene gikk opp med 49 tonn. Det er heller ikke her funnet årsak til økningen i restavfallsmengden. Kildesorteringsfraksjonene viser alle en moderat økning.

Avfallsmengder fordelt på folkemengde

Det var økning i folkemengde fra 2012 til 2013 i MOVAR kommunene.

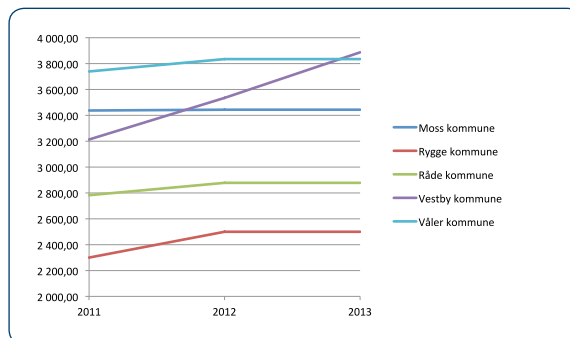

Om vi tar avfallsmengde oppgitt i tabellen ovenfor og fordeler denne på folkemengden, så ser vi at total gjennomsnittlig avfallsmengde har økt fra 2012 til 2013.

Gebyrutvikling standardabonnement i NOK / år

Alle gebyrer er oppgitt inkl. mva.

Alle gebyrer er oppgitt inkl. mva.

Slamtømming

Innsamlet slam mengde gjenspeiler aktivitetsnivået. Tabellen viser store mengder for alle kommunene, og tømmeplanene for året er på det nærmeste gjennomført.

Husholdningslam (m³)

	2009	2010	2011	2012	2013
Råde	2 443	2 618	3 192	2 239	3 039
Våler	1 113	876	1 084	847	1 160
Rygge	-----	-----	-----	932	959

Brann- og feiervesen

MÅL FOR VIRKSOMHETEN

Mosseregionens Interkommunale Brann- og Feiervesen (MIB) ble etablert 1. juli 1998. Ansvarsområdet dekker de fem kommunene Moss, Rygge, Råde, Våler og Vestby. MIB skal dekke kommunenes plikter etter:

Lov av 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) med tilhørende forskrifter.

MIB skal videre dekke kommunenes plikter i forbindelse med beredskap for akutt forurensning og oljevern, herunder ved deltakelse i regional fellesberedskap gjennom IUA Østfold og IUA Indre Oslofjord.

Kommunenes forvaltningsoppgaver etter brann- og eksplosjonsvernloven er delegert til representantskapet i MOVAR. Intensjonen i brann- og eksplosjonsvernloven med forskrifter er fulgt, ved at den del av forvaltningsansvaret som kan delegeres videre, er delegert gjennom styret i MOVAR til brannsjefen. I 2013 er dette endret for kommunene Moss, Rygge, Råde og Våler ved at den del av forvaltningsansvaret som kan delegeres videre fra styret er delegert til direktøren i MOVAR som igjen har delegert dette til brannsjefen. Endret delegering er ikke gjennomført for Vestby kommune.

Dokumentasjon av brannvesenets organisering og dimensjonering

Dokumentasjon av brannvesenets organisering og dimensjonering (brannordning) for alle fem eierkommuner ble vedtatt av representantskapet i MOVAR den 3. desember 2009. Kopi av vedtatt dokumentasjon er i henhold til forskriftskrav sendt til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Dokumentasjonen skal revideres jevnlig slik at den er tilpasset avdekket risiko og sårbarhet i regionen og for øvrig følger den generelle samfunnsutviklingen.

Dokumentasjon av brannvesenets organisering og dimensjonering har bestemmelser om bemanningen i MIB, herunder følgende:

3 stillinger utgjør MIBs ledelse. Ved utgangen av 2013 var dette:

- Brannsjef Jack Hatlen
- Avdelingssjef for forebyggende avdeling Hanne Berland (konstituert)
- Avdelingssjef for beredskapsavdeling Rune Larsen med funksjon som brannsjefens faste stedfortreder

MIB er inndelt i 2 avdelinger, beredskapsavdeling og forebyggende avdeling med brannsjef som daglig leder av MIB.

Sekretærer inngår i brannsjefens stab som del av MIBs administrasjon. I beredskapsavdelingen inngår foruten heltidsansatt avdelingssjef og overbrannmester, heltidsansatt (med døgn- eller dagtidsturnus) og deltidsansatt (med dreierende hjemmevakt) utrykningspersonell for ivaretagelse av brann- og redningsoppgaver mv. Dokumentasjonen inneholder blant annet beskrivelse av hvilket materiell og utrustning som skal finnes for utrykningsstyrkens bruk. Forebyggende avdeling, hvor avdelingssjef og seksjonsleder utgjør avdelingsledelsen, består av en tilsynssekasjon og en feierseksjon. Avdelingene skal være dimensjonert etter krav til oppgaver som skal løses. Seksjonsleder var ved utgangen av 2013 konstituert i stillingen som avdelingssjef etter at tidligere avdelingssjef sluttet i stillingen 1. april 2013. Styrende organer i MOVAR har vedtatt at ansettelse skal avvendes i påvente av resultat fra vurdering om sammenslåing av brannvesen i regionen.

HELSE-, MILJØ- OG SIKKERHETSARBEID

HMS generelt har særskilt høyt fokus i MIB som følge av oppgaver tilknyttet utførelse av tjenesten som er tillagt MIB. Med bakgrunn i dokumentasjon som er fremlagt fra ulike hold knyttet til økt kreftrisiko for ansatte i brann- og redningstjenesten, vil dette spesielle tema få økt fokus i tiden fremover. En arbeidsgruppe fra MIB gjennomførte et dagsbesøk hos Stor-Gøteborg brann- og redningstjeneste i november 2013, for å få kunnskap om deres erfaringer gjennom sitt interne prosjekt «Renare arbeidsplats». Besøket resulterte i at MIB planlegger snarest mulig å fremme sak for styrende organer i MOVAR om gjennomføring av internt prosjekt «Renere arbeidsplass i MIB», hovedsakelig for å redusere kreftrisikoen særskilt for beredskapstjenesten og feiertjenesten i MIB.

Ansettelse og avganger

I løpet av 2013 har MIB hatt flere ansettelse og avganger, og mange tilfeller hvor ansatte har fått endret sin tilhørighet eller arbeidsområde.

Bygningsmessige endringer i MIBs bygninger

Det er kun gjennomført mindre bygningsmessige tiltak på brannstasjonene i Rygge og Vestby i 2013. Det mest omfattende arbeidet som ble utført av egne ansatte, var beising av lager og carportanlegget på Mosseregionens brannstasjon på Tykkemyr. Vedlikehold og oppgradering av brannstasjon i Vestby, ble utført av egne ansatte med å legge fliser på gulv i garderobe/kontordel 1. etg. Det mest omfattende arbeid utført av andre, var utbedring av bunnledninger under vognhalldelen på Mosseregionens brannstasjon på Tykkemyr etter gjentatte problemer med tette avløp tidlig i 2013. Arbeidet var ikke fullført ved utgangen av 2013.

Brann- og feiervesen

ADMINISTRASJONEN

Brannsjefens stab har gjennom året bestått av 2 stillinger som sekretær, som har ytt bistand til øvrige medarbeidere. Det er regelmessig blitt gjennomført møter for å opprettholde god kommunikasjon mellom administrasjon og avdelinger, samt opp mot øvrige medarbeidere og administrasjon i MOVAR.

Brannsjefen og brannsjefens stab har deltatt på flere eksterne aktiviteter for å opprettholde og forbedre sine faglige kvaliteter.

Økonomi Brannvesen	2010	2011	2012	2013
Administrasjon				
Driftsutgifter inkl. finanskostnader	9 034 314	9 931 913	10 052 218	9 390 605
Herav lønnskostnader	1 284 660	1 849 887	2 651 067	2 398 619
Andre inntekter (bl.a. leieinntekter)	681 010	1 374 159	704 222	712 600
Beredskapsavdeling				
Driftsutgifter beredskapsavdeling	33 201 267	36 836 736	37 184 335	38 953 245
Herav lønnskostnader	22 595 950	24 770 186	25 131 558	26 695 071
Andre inntekter (bl.a. alarmtjenester og kursvirksomhet)	2 876 275	3 528 662	3 428 144	3 394 266
Forebyggende avdeling – tilsynsseksjon				
Driftsutgifter forebyggende avdeling - tilsynsseksjon	6 382 679	7 586 538	7 773 785	7 912 188
Herav lønnskostnader	3 677 225	4 775 310	4 866 823	4 479 705
Andre inntekter (bl.a. kursvirksomhet)	278 989	294 773	420 183	267 477
Tjenestebidrag ovf. fra eierkommunene	39 822 000	41 423 000	42 393 000	42 393 000
Ovf. tjenestebidrag vedr. brann, redning og tilsyn fra kommunene pr. innbygger	562	573	577	570
Forebyggende avdeling - feierseksjon				
Driftsutgifter feierseksjon	8 078 943	8 258 048	8 168 625	7 890 782
Herav lønnskostnader	4 815 471	4 785 642	4 785 532	4 307 630
Selvkostbidrag fra kommunene	8 101 030	8 424 000	8 500 000	8 500 000
Ovf. Selvkostbidrag pr. innbygger	114	117	116	114
Innbyggertall pr. 31.12.	70 918	72 249	73 470	74 435

Brann- og feiervesen

BEREDSKAPSAVDELINGEN

Avdelingens hovedmål

Beredskapsavdelingen skal ha kvalifisert personell og tilstrekkelig materiell til å ivareta de oppgaver av beredskapsmessig art som brann- og eksplosjonsvernloven pålegger kommunene.

Utrykningsstyrken

Utrykningsstyrken med minimumsbemanning pr. vaktlag med 4 heltid døgnturnus (Mosseregionen brannstasjon), 4 heltid dagtidsturnus (Vestby brannstasjon) samt 4 deltid med dreiende hjemmevakt på kveld og helg/helligdag (Rygge og Vestby brannstasjoner), har hver for seg eller sammen løst de oppgaver de har blitt satt til ihht. brannvernlovgivningen og andre hendelser/oppgaver på en tilfredsstillende måte.

Det har gjennomgående i 2013 vært avvik fra krav til bemanning i deltidstyrken tilknyttet Vestby brannstasjon, i forhold til bemanningskrav fastsatt i dokumentasjonen av organisering og dimensjonering av MIB. I tillegg har det gjennom deler av 2013 blitt registrert noen avvik fra dimensjoneringsforskriftens krav til minimumsbemanning i MIBs deltidstreiende hjemmevaktstyrke.

AKTIVITETER VEDRØRENDE LOVPÅLAGTE OPPGAVER FOR 2013

Antall utrykninger

Utrykninger	2009	2010	2011	2012	2013
Brann i bygning	36	49	39	47	45
Andre branner	134	115	93	114	127
Unødvige alarmer	387	387	297	354	319
Falske alarmer	28	17	26	24	17
Brannhindrende tiltak	99	125	111	60	71
Trafikkulykker/ulykker	145	136	107	104	114
Akutt forurensning	12	17	15	19	20
Annen assistanse	126	131	116	127	177
Vannskade/oversvøm.					
Annet	25	53	16	17	7
	0	0	0	0	0
Totalt	992	1 030	820	866	897

Antall utrykninger fordelt på kommunene

Kommune	2009	2010	2011	2012	2013
Moss	475	508	429	431	374
Rygge	150	160	111	116	144
Råde	38	55	42	54	84
Våler	67	37	44	39	44
Vestby	262	270	194	226	251

Større branner

Dato	Sted	Type bygning	Kommentar
02.03.13	Rygge	Enebolig	Totalskade
04.04.13	Våler	Institusjon/ bolig	Totalskade
16.05.13	Vestby	Lager-/ kontorbygg	Totalskade på bygning og flere kjøretøy
26.05.13	Moss	6-mannsbolig	Totalskade i ene leiligheten
15.07.13	Moss	Gårdsbruk	Totalskade på låve/verksted samt på båt og flere kjøretøy
31.07.13	Rygge	Gårdsbruk	Totalskade på vognskjul, skurtresker og annet redskap/materiell
20.11.13	Våler	2-mannsbolig	Totalskade

Omkomne

År	I brann	Ved drukning	I ulykker/ trafikkulykker	Totalt
2013	0	4	5	9
2012	1	0	3	4
2011	0	2	3	5
2010	0	0	7	7
2009	0	1	7	8

Under ulykker/trafikkulykker er også innsats hvor hjertestans er dødsårsak tatt med fra og med 2010.

Utsending av gebyrer i forbindelse med unødvige alarmer:

2009	220 alarmer
2010	90 alarmer
2011	126 alarmer
2012	80 alarmer
2013	60 alarmer

Materiell/utstyr:

Komplettering og oppdatering av materiell og utstyr er foretatt gjennom hele året. I forbindelse med videreføring av prosjekt «underoverflateredning» ble det kjøpt inn noe utstyr, både personlig tilpasset og fellesutstyr.

Samarbeid med andre:

Intensjonsavtalen som ble inngått i 2011 med Nordre Follo Brannvesen IKS for samarbeid om overordnet vakt,

Brann- og feiervesen

samt for bedre utnyttelse av ressurser gjennom mulighet og tilrettelegging for samarbeid på andre områder innen operativ drift, ble høsten 2013 utvidet til også å omfatte Søndre Follo Brannvesen IKS. Avtalen løper frem til eventuell endring eller oppsigelse foretas.

MOVAR vedtok på slutten av 2011 å akseptere invitasjon til deltakelse i vurdering av samarbeid/sammenslåing av brannvesen sammen med Nordre Follo Brannvesen IKS og Søndre Follo brann- og redningsvesen IKS. Vurderingen ble initiert av Follorådet. I løpet av 2013 er det gjennomført fase 1 av et prosjekt (FMBR), som resulterte i fremleggelse av rapport med anbefaling. 10 av 11 eierkommuner vedtok i løpet av høsten 2013 å gå videre med prosjektet, hvor hensikten er fremleggelse av et beslutningsgrunnlag innen sommeren 2014. Brannsjef og flere ansatte deltok i arbeidet med rapporten fra fase 1, mens styreleder og representantskapsleder i MOVAR har deltatt i prosjektets referansegruppe.

Beredskapsavdelingen har i 2013 hatt følgende tilleggsoppgaver for Moss kommune:

- Flagging på noen offentlige flaggstenger
- Sjekk av brannkummer og oppsett av manglende brannkumskilt

Øvelser/opplæring:

- Egne øvelser blir gjennomført i henhold til planer. Øvingsområde ved hovedbrannstasjonen er mye brukt for bl.a. hurtigfrigjøring fra bil, oppmarsj, farlig gods, samt demonstrasjoner for andre etater. Øvingstårnet benyttes blant annet ved testing av personer som ønsker ansettelse i beredskapsstyrken.
- Samarbeidsøvelser med industribedrifter i mosseregionen (egen handlingsplan), SØM, Ambulansefaglinje MVGS, samt kursvert for Ambulansetjenesten Østfold ved redningsteknisk kurs.
- Røyk- og kjemikalievern-øvelser i egen regi. Øvelser blir avholdt på IF Sikkerhetssenter i Hobøl, for heltid- og deltidsmannskaper.
- Øvelse er gjennomført på Moss Lufthavn Rygge, i samarbeid med øvrige ressurser som naturlig vil delta i innsats knyttet til ulykker med fly involvert.
- I 2013 gjennomførte MIB kurs/opplæring for NFBV og Flekkefjord Brannvesen i samarbeid med Moss TRG (Tverrfaglig Rednings Gruppe). I tillegg arrangeres det opplæring av politi og ambulanspersonell, og deltagelse på noen samlinger for utøvere lokalt.
- Undervisning i bruk av hjertestarter for Tilsynsavdelingen, samt egne mannskaper.
- Igangsetting av tidligere prosjekt «under-overflate-redning» med utarbeidelse av retningslinjer og prosedyrer for vannredning. Denne kunnskapen deles

med andre brannvesen etter forespørsel. Et samarbeid med Norges Dykkerforbund er innledet for videreføring av opplæring til andre brannvesen i Norge.

- Regional kursarrangør av kjemikalievern grunnkurs for IUA Østfold.
- Årlig opplæring for sikkerhet ved jernbane for alle mannskaper (kvalifisering som leder for el-sikkerhet ved ulykker mv. på jernbanen).
- Kurs for ansatte tilknyttet Kollegastøttegruppen, både beredskapspersonell og personell fra forebyggende avdeling deltok.
- Trafikksikkerhetsaksjon «3 Killers» sammen med andre utrykningsetater og NFBV.
- Vertskap for seminar CBRNE/E for alle nødetater og Forsvaret i Østfold/Follo-regionen.

Andre oppgaver:

- Tilsyn og vedlikehold av lagret sivilforsvarsmateriell
- Omvisning på stasjonen for barnehager og andre barn/ ungdomsgrupper, samt for andre brannvesen, ideelle organisasjoner, bedrifter, mv.
- Brannøvelser i bedrifter, skoler, barnehager, institusjoner m.m.
- Tilsyn og vedlikehold av lagret oljevernmateriell/utstyr for sjø/land
- ID-merking av alt materiell tilhørende MIB

HMS-tiltak:

- Årlig kontroll av medisinske og fysiske krav for beredskapspersonell
- Evaluering etter brann og ulykker, herunder debrifing/ defusing
- Ukekontroll av biler og materiell, internt
- Årskontroll av biler og materiell, eksternt
- Kontroll av røykvernmateriell internt, og håndslukkeapparater eksternt
- Organisert informasjonsmøte og kontaktmøter
- Jevnlige møter med utrykningsledere og underbrannmestere
- Beredskapsavdelingens personell bidrar ved revisjon av IK-systemet som benyttes av MIB og med utarbeidelse av nye prosedyrer og instruksjoner. Det ble administrativt bestemt at MIB i 2013 ikke skulle foreta samme endring av programvare for IK-system som øvrige deler av MOVAR på grunn av eventuell sammenslåing med andre brannvesen.

Kurs:

- 6 mannskaper gjennomførte diverse kompetansekurs ved Norges Brannskole
- 4 mannskaper deltok på grunnkurs kjemikalievern arrangert av IUA Østfold

Brann- og feiervesen

- 6 mannskaper deltok på kurs i kollegastøtteordning arrangert av SOSCON
- Interne kurs i ulike beredskapsmessige emner er gjennomført for egne vikarer
- 2 mannskaper deltok på kurs i Losstagningsledare Stor-Gøteborg
- 1 deltok som instruktør på BER 3 NBSK
10 mannskaper deltok på kranførerkurs T8

Øving av beredskap ihht. dimensjoneringsforskriften § 4-13:

Alt personell som inngår i beredskap skal jevnlig øves for de oppgaver de kan forventes å bli stilt overfor i brann- og ulykkestilfeller. Den samlede beredskap innenfor kommunen eller brannvernregionen skal øves slik at samband og kommandolinjer fungerer tilfredsstillende.

FOREBYGGENDE AVDELING

Forebyggende avdeling består av tilsynsseksjon og feierseksjon.

Avdelingens hovedmål er å redusere antall branner og konsekvensene av disse gjennom et godt informasjons-, saksbehandlings-, kontroll- og feierarbeid. Avdelingen skal fremstå som bruker-vennlig og fokusere på eiers ansvar og internkontroll.

Året 2013 har vært et år med mye aktivitet i avdelingen. Lovpålagte oppgaver er en selvfølgelig del av MIBs brannvernaktiviteter, og ligger i bunnen for den aktivitet som ble gjennomført gjennom året. Hovedfokus har vært å gjennomføre lovpålagte oppgaver som tilsyn og feiing samt annen saksbehandling som naturlig ligger i forebyggende avdelings ansvarsområde. Stortingsmelding nr. 35 (2008-2009) innehar målsetninger på ulike brannvernområder. MIB forholder seg til føringer som er gitt i denne stortingsmeldingen samt tilsynsstrategien for 2008 – 2012 som er utgitt fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

Utover dette er en rekke andre oppgaver utført. Prosjekt vedrørende boligsameier / borettslag / bofellesskap og landbruk er andre viktige prosjekt som har prioritet i avdelingen. Avholdelse av kurs, øvelse og informasjon for eksterne virksomheter, utvikling av øvelsesområdet og deltagelse i sentrale brannvernkampanjer, nevnes også.

Det ble i 2013 gitt mange uttalelser til plan- og bygningslovgivningen i kommunene i forbindelse med prosjektering av nybygg, vesentlige endringer på eksisterende bygg og forutsetninger for byggverk. Det er også gitt flere uttalelser i forbindelse med reguleringssaker i kommunene.

PWC foretok i 2013 en granskning av interne rutiner og

instrukser i tilsynsseksjonen. Granskingen ble gjennomført ved at PWC foretok faktainnsamling og intervjuer som ble analysert. Rapporten konkluderer med at MIB har en tilfredsstillende internkontroll knyttet til tilsyn.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) gjennomførte i 2013 dokumentilsyn rettet mot det forebyggende arbeidet i MIB. Tilsynet ble gjennomført via et elektronisk spørreskjema samt innsendelse av dokumentasjon til DSB. Det ble under tilsynet ikke avdekket avvik.

Informasjon

Informasjonsarbeid ut over øvelser og tilsyn, har i 2013 omfattet både bruk av media og oppsøkende kontakt mot publikum.

Generell brannverninformasjon for fremmedspråklige innbyggere ble i 2013 gjort lettere tilgjengelig på vår hjemmeside ved at det er lagt ut informasjon på engelsk. Videre er det en globus med verdensflagg. Globusen er linket opp mot Brannvernforeningens hjemmeside med tilgang til brannverninformasjon på 32 forskjellige språk, samt en kort informasjonsfilm på 13 språk.

Feierseksjonens varsler om tilsyn med fyringsanlegg og feiing av skorstein er begge utarbeidet på engelsk og polsk og ligger lett tilgjengelig på hjemmesiden vår, samt at den er kopiert opp slik at feierne har disse lett tilgjengelig i bilene for utdeling ved behov.

Årets brannvernuke (uke 38) ble avsluttet med "Åpen dag" på brannstasjonene i Moss og Vestby lørdag den 21. september. Hovedmålet med dagen var formidling av brannverninformasjon (brannsikkerhet i hjemmet). Arrangementet ble gjennomført i samarbeid med ulike samarbeidspartnere. Dagen var svært vellykket, med mange besøkende. Antallet lar seg vanskelig fastslå nøyaktig, men det antas at det var omtrent 2500 personer innom våre brannstasjoner denne dagen.

Aksjon boligbrann er en nasjonal aksjon initiert av DSB. Aksjonen ble gjennomført første uka i desember. I vårt distrikt fikk enkelte husstander kontrollert brannsikkerheten. Område for å gjennomføre kontrollen ble valgt på bakgrunn av en risikovurdering. På samtlige av kjøpesentrene i vårt distrikt ble det satt opp stands hvor det ble gitt brannforebyggende informasjon og utdelt batterier til røykvarslerer samt reflekser. Aksjonen ble gjennomført av forebyggende avdeling og EI - tilsynet.

MIB har i 2013 gjennomført informasjon og brannvern-opplæring for 6. klasseelever (ca. 750 elever) og barnehager (ca. 800 barn).

Brann- og feiervesen

Personell

Avdelingen har hatt langtids sykefravær og vakante stillinger i 2013, noe som har ført til en lavere tjenesteførelse enn det var lagt opp til i 4 årsplanen.

Tilsynsseksjonen:

Gjennomføring av tilsyn i særskilte brannobjekter er den største lovpålagte oppgaven ved tilsynsseksjonen. I 2013 ble det gjennomført tilsyn i 362 av 458 (79 %) objekter i Mossregionen. Det ble utstedt 17 varsel om pålegg og 8 pålegg om utbedring av avvik, samt 2 varsel om tvangsmulkt. Enkelte tilsyn endte med melding til kommunene om mulige brudd på bestemmelser i henhold til plan og bygningslovgivningen. Det er foretatt oppfølging / befarings på bakgrunn av mottatte bekymringsmeldinger.

Oversikt over antall særskilte brannobjekter § 13 og gjennomførte tilsyn i antall og prosent utført av tilsynsseksjonen

	Moss	Rygge	Råde	Våler	Vestby	Sum
Antall § 13 bygg	194	110	45	26	83	458
1. Kvartal	55	18	9	4	16	102
2. Kvartal	34	53	19	2	8	116
3. Kvartal	36	12	7	11	16	82
4. Kvartal	23	4	4	8	23	62
2012	148	87	39	25	63	362
% 2013	76 %	79 %	87 %	96 %	76 %	79 %

Tabellen inkluderer nye registreringer og avregistreringer, utførelse pr 31.12.

Tabellen er ikke justert for B og C -objekter som kan utføres uten årlig tilsynsfrekvens

Kurs/ opplæring for eksterne:

- Brannverninformasjon og førstehjelp: Verket skole – 02.01
- Brannverninformasjon og øvelse: Vestby sykehjem – 08.01, 15.01 og 22.01
- Sertifiseringskurs varme arbeider: Vestby vgs. – 21.01, 22.01, 24.01 og 01.03
- Øvelse og informasjon: Krisesenteret Moss – 26.02
- Øvelse og opplæring: Botiltak Døgn – 07.03, 23.03 og 22.05
- Brannverninformasjon: Refsnes borettslag 2 – 18.03
- Brannvernlederkurs 03.04 og 04.04
- Brannverninformasjon og øvelse: Kirkeparken vgs.: 11.04
- Brannverninformasjon og øvelse: Melløsparken sykehjem – 11.04 og 17.04
- Brannverninformasjon og øvelse: SØM – 25.04 og 17.09
- Trygg på sjøen: 31.05 og 01.06
- Brannverninformasjon: Halmstad barne- og u-skole – 13.06

- Brannverninformasjon og øvelse: Melløsparken barnehage – 02.09
- Barnehage informasjon/opplæring ca. 800 barn – september
- Åpen dag på brannstasjonen – 21.11
- Sertifiseringskurs varme arbeider: Østfold fylkeskommune- 22.10, 24.10 og 29.10
- Brannverninformasjon og øvelse: Landlord hotell – 05.11, 06.11 og 08.11
- 6. klasse undervisning ca. 750 elever – november
- Aksjon boligbrann – 3., 4. og 5. desember

Totalt gjennomført for ca. 4 325 personer

Kurs/seminar internt/eksternt:

- Nytt Fokus – WebSak – program – samtlige har fått intern opplæring
- Instruktørkurs regionalt – deltakelse av 1 branninspektør
- Instruktørkurs varme arbeider – deltakelse av 1 branninspektør
- Kollegastøttekurs – Soscon – deltakelse av 2 branninspektører
- NBUF seminar (undervisningsforum for brannvesenet) – deltakelse av 7 ansatte
- Grunnopplæring i arbeidsmiljø – for 1 branninspektør
- Forebyggende forum i Oslo – deltakelse for 5 ansatte
- Brannsymposium – deltakelse av 1 branninspektør
- CB RN seminar lokalt – deltakelse av 1 branninspektør

Brann- og feiervesen

Andre aktiviteter i tilsynsseksjonen

- Tilsynsseksjonen deltar i samordningsgruppa for tilsynsetatene i Østfold
- En branninspektør deltar i samarbeid med politiet og el-tilsyn under brannetterforskning, hovedsakelig i MIBs distrikt
- En branninspektør er sentral i arbeidet med revisjon av IK-systemet som benyttes av MIB
- Opparbeidelse av øvelsesområdets fasiliteter
- Ferdigstillelse av øvelsescontainer
- Tilsynsseksjonen har i 2013 behandlet/gitt mange branntekniske uttalelser til eierkommunenes bygge saksbehandling
- Videreføring og oppstart av prosjekter internt i avdelingen
- Deltakelse på yrkesdag på ungdomsskole
- En ansatt er revisor og øvrige ansatte er medlemmer i Østfold brannbefalslag, som er et lokallag under Norsk Brannbefals Landsforbund (NBLF)

Feierseksjonen:

Feiing og tilsyn med piper og ildsteder forvaltes iht. kravet i forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn. Den enkelte feier utfører selvstendig saksbehandling.

Tilsyn og kontroll med skorsteiner og fyringsanlegg har medført utstedelse av 38 varsler og 16 pålegg om utbedring av skorsteiner og fyringsanlegg, samt utstedelse av 17 vedtak om fyringsforbud. Flere tilsyn endte med melding til kommunene om mulige brudd på bestemmelser i henhold til plan og bygningslovgivningen. Utstedelse av 2. gangs varsel om tilsyn, har medført en bedring i antall utførte tilsyn. Saksoppfølgingen i feierseksjonen har vært ressurskrevende i løpet av året. Styrets vedtak høsten 2013 om endret plan for gjennomføring av feiertjenestene i MIB, iverksettes etter utløp av 2013 og har til hensikt å gi en bedre årlig måloppnåelse gjennom flere feiinger og tilsyn med fyringsanlegg.

Kurs/ opplæring for eksterne:

- Brannverninformasjon: Våler pensjonister – 11.04
- Delaktige i Barnehage informasjon/opplæring ca. 800 barn i september
- Åpen dag på brannstasjonen – 21.09
- 6. klasse undervisning ca. 750 elever – november
- Brannverninformasjon: Soljordet boligsameie – 27.11
- Aksjon boligbrann – 3., 4. og 5. desember

Kurs/seminar internt/eksternt:

- Interne fagdager
- Deltakelse ved Østfold feierforening årsmøte og styremøter
- Forebyggendekurs ved Norges Brannskole gjennomført av 1 feiersvenn
- Feierlærlinger gjennomførte del 2 av feierutdanningen ved Norges Brannskole
- Grunnopplæring i arbeidsmiljø (40 timers kurs) – for 1 feiersvenn
- Forebyggende Forum i Oslo – alle feierne deltok
- FLF Miljø og Brannforebyggende forum – deltakelse av 2 feiersvenner
- Feierformann gjennomført Beredskapsutdanning 1 ved Norges Brannskole

Andre aktiviteter i feierseksjonen

- Besvart brev fra eiendomsmeglere vedrørende piper og fyringsanlegg i forbindelse med boligomsetning
- Besvart utallige henvendelser vedrørende montering/oppsetting av piper og fyringsanlegg
- En feiersvenn er leder i styret i Østfold feierforening, samt at alle er medlemmer.
- Informasjon på videregående skole og deltakelse på yrkesdager på ungdomsskole
- 362 «bud» på oppdrag som:
- Videofotografering av skorsteiner
- Feiing av ovner og sentralfyrer etter regning
- Feiing av skorstein i hytter/fritidshus etter regning
- Feiing/ kontroll av skorstein etter pipebrann

Oversikt over antall skorsteiner, og gjennomførte tilsyn/feiinger utført av feierseksjonen

Kommune	Antall skorsteiner	Feiing skorsteiner	Tilsyn	Feiing sentralfyrer	Feiing av ovner	Pipebranner kontroll
Moss	9 162	2 181	1 043	19	9	3
Rygge	5 825	784	512	18	3	1
Råde	3 196	969	235	4	3	0
Våler	2 196	717	178	3	8	0
Vestby	5 931	1 608	366	2	7	3
Samlet	26 310	6 259	2 334	46	30	7

Tabellen beskriver tjenesteutførelse samt endringer i antall skorsteiner pr 31.12.

